

11. BÖLÜM

SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME KONU ÖZETİ VE KONU TESTLERİ

ÖZET SAYFA SAYISI	TEST SAYFA SAYISI	TEST SORU SAYISI
34	13	75

HAZIRLAYAN

 HASAN YILDIRIM

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

 Meb Ders

Facebook Grubu

 Meb Ders

Telegram Kanalı

 HASAN YILDIRIM

Telegram Kanalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ- I (Konu Özeti-II.Bölüm: 1-2)

Sosyal Duygusal Gelişime Giriş

👉 **Sosyal duygusal gelişim;** bireyin toplumsal ve duygusal açıdan farkındalıklarını ve ilişkilerini içeren, diğer gelişim alanlarına önemli katkı sağlayan temel bir gelişim alanıdır.

👉 Duyguları anlamak, farkında olmak, başkalarıyla iletişim kurmak ve karar vermek başlıklarını içeren ve bireyin yaşamında var olma sürecinin önemli bir parçasıdır.

👉 Bir çocuğun başkalarının duygularını anlama, kendi duygu ve davranışlarını kontrol etme ve akranlarıyla iyi geçinme becerisidir.

👉 Güven, merak duyma, iş birliği, empati, dostluk, şefkat ve mizah duyguları, bir çocuğun sosyal-duygusal gelişiminin bir parçasıdır.

👉 **Sosyal gelişim,** başkalarıyla ilişkiler kurmayı ve bunlara değer vermeyi, kendilikle ilgili duyguları ve zaman içinde çeşitli etkileşimlere sosyal uyum sağlamayı içerir.

👉 **Duygusal gelişim;** çocuğun kendisi, hayatındaki insanlar ve içinde yaşadığı ve oynadığı çevre hakkındaki duygularıdır. Çocuğun duygularının farkında olma, ifade etme, yönetme ve başkalarının duygularını anlama ve bunlara tepki verme becerisini içerir.

★ Sosyal duygusal gelişim, diğer insanların "deneyimlendiği, hatırlandığı, beklendiği veya ilk elden hayal edildiği şekliyle" düşüncelerine, duygularına veya eylemlerine bağlı olan duygulardır.

👉 **Örneğin,** suçluluk, utanç, kıskançlık, empati ve gururdur. Bunun aksine, mutluluk ve üzüntü gibi temel duygular yalnızca kişinin kendi fiziksel durumunun farkında olmasını gerektirir.

👉 Bu nedenle, sosyal duygusal gelişimi, genellikle ergenlik döneminde gelişen, diğer insanların zihinsel durumlarını hayal etme yeteneği olan sosyal bilginin gelişimi ile sıkı sıkıya bağlantılıdır.

👉 Sosyal duygusal gelişimi anlamak, araştırmacıların ve uygulayıcıların, bir çocuğun güçlü yönlerinin ve risklerinin zihinsel sağlık ve akademik başarı ile nasıl ilişkili olduğunu anlamalarına ve bu nedenle, gelişimsel ihtiyaçları ve zorlukları ele alan stratejileri bilmelerine yardımcı olabilir.

👉 Çocuklarda sosyal-duygusal gelişimin temelde beş boyutu tanımlanmıştır:

1. Sosyal yeterlilik;
2. Bağlanma (duygusal gelişimin önemi);
3. Duygusal yeterlilik;
4. Kendi kendine algılanan yeterlilik (kişisel yetkinlik);
5. Mizaç/kişilik.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ- 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 1-2)

Duyguların Gelişimi

İşe yarayan duygular;

- Sevinç
- İstekli
- Coşku
- Minnetkâr
- Büyülenmiş
- Şefkatli
- Memnun
- Heyecanlı
- Samimi
- Sakin
- Keyifli
- Güvenilir
- Hoşnut
- Huzurlu
- Meydan okuyan

İşe yaramayan duygular;

- Rahatsız olmuş
- Şüpheli
- Kederli
- Düşmanca
- Karamsar
- Umutsuz
- Sinirli
- Öfkeli
- Gücenmiş
- Hayal kırıklığına uğramış
- Endişeli
- Korkmuş
- Korkak
- Değersiz
- Korkunç

Çocuğun ilk ilişkilerini kurduğu ve ilk sosyalleşme deneyimlerini yaşadığı aile ortamı pek çok farklı duyguyu da ilk kez deneyimlediği yerdir.

Günlük hayatlarının bir parçası olarak çocuklar korku, kaygı, üzüntü, öfke, neşe, mutluluk gibi pek çok duyguyu bir arada yaşar ve bunları çeşitli yollarla ifade ederler.

Çocuğun, kendisinin ve başkalarının duygularını tanıma, duygularını sağlıklı bir biçimde ifade etme ve düzenlemedeki artan becerisi duygusal gelişime işaret eder ve çocuğun sosyal duygusal açıdan yetkinlik sağladığını gösterir.

Yaşamın ilk yıllarından itibaren ebeveynler ile kurulan ilişkiler duygusal gelişim için kilit rol oynamaktadır. Bu ilişkiler esnasında çocukların ilgi, istek ve ihtiyaçlarının farkında olunması ve onlarla kurulan olumlu etkileşimler çocukların duygularının kabul edildiğini hissetmelerini sağlar ve olumlu benlik gelişiminin kapısını aralar.

Erken çocukluk döneminde sadece 4 temel duygu olan mutluluk, üzüntü, kızgınlık ve korkunun ötesinde birçok duygu çocuklarda erken dönemde gelişmektedir.

Çocuk kendisini diğerlerinden ayrı olarak algılamaya başladığında öz-bilinc duyguları gelişir: Gurur, utanç, suçluluk, imrenme, vb.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ- 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 1-2)

👉 **Okul öncesi dönem** boyunca çocuklar duygularını düzenleyecek ve ifade edecek yetenekler kazanmaya başlarlar.

👉 Bu dönemde artan sosyal ilişkiler, özellikle de öğretmenler ve akranlarla olanlar, çocuklara hem duyguları üzerinde konuşma hem de duygularının farkında olma ve onları düzenleme için ortam sağlar.

👉 **Okul çağına gelindiğinde** çocuklar duygusal dünyalarında daha yansıtıcı olur ve duygularını düzenlemek üzere daha stratejik davranışlar sergilerler. Duygular; bilişsel ve davranışsal alanlarda daha etkili biçimde düzenlenebilir ve duygular gerçek hisleri saklamak üzere ertelenebilir.

👉 **Ergenlikte** ise toplumsal gelişim sürecine paralel olarak gençler duygusal deneyimleri üzerine daha fazla kafa yorar ve diğerlerinin duygularına karşı aşırı derecede hassas davranabilirler.

👉 Bu doğrultuda; çocuklar ve gençler için önemli sosyalleşme alanlarından biri olarak okul, sosyal duygusal gelişime yöne verecek bir diğer bağlamdır.

👉 Genel olarak okul ve daha özel olarak sınıf sosyal bir ortamdır, dolayısıyla çocuk ve gençlerin her türlü duygusu bu ortamda yer bulabilmelidir.

👉 Okul iklimi ne kadar olumlu ve okuldaki yetişkinler duygusal açıdan ne kadar ulaşılabilir ise çocuklar ve gençler için de okul, kendilerini ait hissettikleri bir yer hâline gelir.

Çocukluktan itibaren duygulara önem verilerek yetişen bir çocuk;

- 👉 Sağlıklı başa çıkma stratejileri geliştirir.
- 👉 Daha az uyum sorunu yaşar.
- 👉 Yetişkinlikte daha az ruh sağlığı sorunu yaşar.
- 👉 Sağlıklı arkadaş ilişkileri geliştirir.
- 👉 İletişim becerileri ve sosyal becerileri gelişir.
- 👉 Akademik başarısı yüksektir.
- 👉 Öz kontrolü gelişir.
- 👉 Öz güveni yüksektir.

👉 **Düşünme şeklimiz**, "nasıl hissettiğimiz" ve "nasıl davrandığımızı" etkiler. Düşünme şeklimizi kendimizden başka hiç kimse değiştiremez. Belirli durumlar ve olaylarla ilgili düşüncelerimizin tüm kontrolü bizdedir.

👉 Düşünme şeklimizi değiştirmek duygularımız ve davranışlarımız üzerinde olumlu etkiye sahiptir. Bizler işe yaramayan düşünceleri faydalı olan düşüncelere dönüştürme gücüne sahibiz. Bu da bizim daha iyi hissetmemizi sağlayacaktır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ- 4 (Konu Özeti-II.Bölüm: 1-2)

Okulda/sınıfta duygular;

Özel gündem yaratın! Kriz ya da sorunun hemen ardından iletişimin olumluya geçmesi zordur!

Seninle konuşmak istediğim bir konu var! (Gizlice "Sen değerlisin." mesajı verir!)

Somut olayı ortaya koyun. Kişiye değil, davranışa odaklanın /sen yerine, senin şu davranışın)

Sizde ortaya çıkan duyguyu paylaşın!

Tüm derslerde uygulanabilir!

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ- I (Konu Testi-II.Bölüm: 1-2)

1- Aşağıdakilerden hangisi bireyin toplumsal ve duygusal açıdan farkındalıklarını ve ilişkilerini içeren, diğer gelişim alanlarına önemli katkı sağlayan temel bir gelişim alanıdır?

- A) Bedensel/fiziksel gelişim
- B) Kişilik gelişimi
- C) Psiko-motor gelişim
- D) Sosyal duygusal gelişim
- E) Zihinsel gelişim

2- Aşağıdakilerden hangisi sosyal duygusal gelişimin içerdiği başlıklardan biri değildir?

- A) Başkalarıyla iletişim kurmak
- B) Duyguları anlamak
- C) Duyguların farkında olmak
- D) Karar vermek
- E) Kendini tanımak

3- *Sosyal duygusal gelişim, diğer insanların "deneyimlendiği, hatırlandığı, beklendiği veya ilk elden hayal edildiği şekliyle" düşüncelerine, duygularına veya eylemlerine bağlı olan duygulardır.*

Buna göre aşağıdaki duygulardan hangisi sosyal duygusal gelişim kapsamındaki duygulardan biri değildir?

- A) Empati
- B) Gurur
- C) Kıskançlık
- D) Suçluluk
- E) Üzüntü

4- Aşağıdakilerden hangisi çocuklarda sosyal-duygusal gelişimin tanımlandığı beş temel boyuttan biri değildir?

- A) Bağlanma
- B) Duygusal yeterlilik
- C) Kendi kendine algılanan yeterlilik
- D) Mizaç/kişilik
- E) Zekâ düzeyi

5- *Duygular, işe yarayan ve işe yaramayan duygular olmak üzere ikiye ayrılabilir.*

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu sınıflamaya göre diğerlerinden farklı bir sınıfta yer almaktadır?

- A) Endişeli
- B) Güvenilir
- C) Keyifli
- D) Meydan okuyan
- E) Samimi

6- Çocuğun ilk ilişkilerini kurduğu ve ilk sosyalleşme deneyimlerini yaşadığı yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aile ortamı
- B) Akraba ortamı
- C) Akran çevresi
- D) Mahalle ortamı
- E) Okul ortamı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ- 2 (Konu Testi-II.Bölüm: 1-2)

7- Aşağıdakilerden hangisi erken çocukluk döneminde gelişen dört temel duygudan biri değildir?

- A) Kızgınlık B) Korku
C) Mutluluk D) Şaşkınlık
E) Üzüntü

8- Çocuk kendisini diğerlerinden ayrı olarak algılamaya başladığında öz-bilinç duyguları gelişir:

- I. Gurur
II. İmrenme
III. Suçluluk
IV. Utanç

Yukarıdaki tanımda yer alan öz bilinç duygularından hangileri doğru olarak verilmiştir?

- A) I ve II
B) I, II ve III
C) I, II, III ve IV
D) II ve III
E) II, III ve IV

9- Çocuklar hangi dönem boyunca duygularını düzenleyecek ve ifade edecek yetenekler kazanmaya başlarlar?

- A) Bebeklik dönemi
B) Ergenlik dönemi
C) Genç yetişkinlik dönemi
D) İlkokul dönemi
E) Okul öncesi dönem

10- Hangi dönemde toplumsal gelişim sürecine paralel olarak duygusal deneyimler üzerine daha fazla kafa yorma ve diğerlerinin duygularına karşı aşırı derecede hassas davranma görülür?

- A) Bebeklik dönemi
B) Ergenlik dönemi
C) Genç yetişkinlik dönemi
D) İlkokul dönemi
E) Okul öncesi dönem

11- Aşağıdakilerden hangisi çocukluktan itibaren duygularına önem verilerek yetişen bir çocukta gözlemlenen özelliklerden biri değildir?

- A) Akademik başarısı yüksektir.
B) İletişim becerileri ve sosyal becerileri gelişir.
C) Öz güveni düşüktür.
D) Sağlıklı arkadaş ilişkileri geliştirir.
E) Yetişkinlikte daha az ruh sağlığı sorunu yaşar.

12- Aşağıdakilerden hangisi okulda veya sınıfta yansıtılması beklenen duygulardan biri değildir?

- A) Gizlice "sen değerlisin" mesajı vermek
B) Özel gündem yaratmak
C) Kendinde ortaya çıkan duyguyu paylaşmak
D) Olabildiğince yargılayıcı olmak
E) Somut olayları ortaya koymak

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. GEL-DUYGU, DÜŞ. DAVR. İLİŞKİSİ
(Konu Testi-II.Bölüm: 1-2)
(Cevap Anahtarı)

1-D 2-E 3-E 4-E 5-A 6-A 7-D 8-C 9-A 10-B 11-C 12-D

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

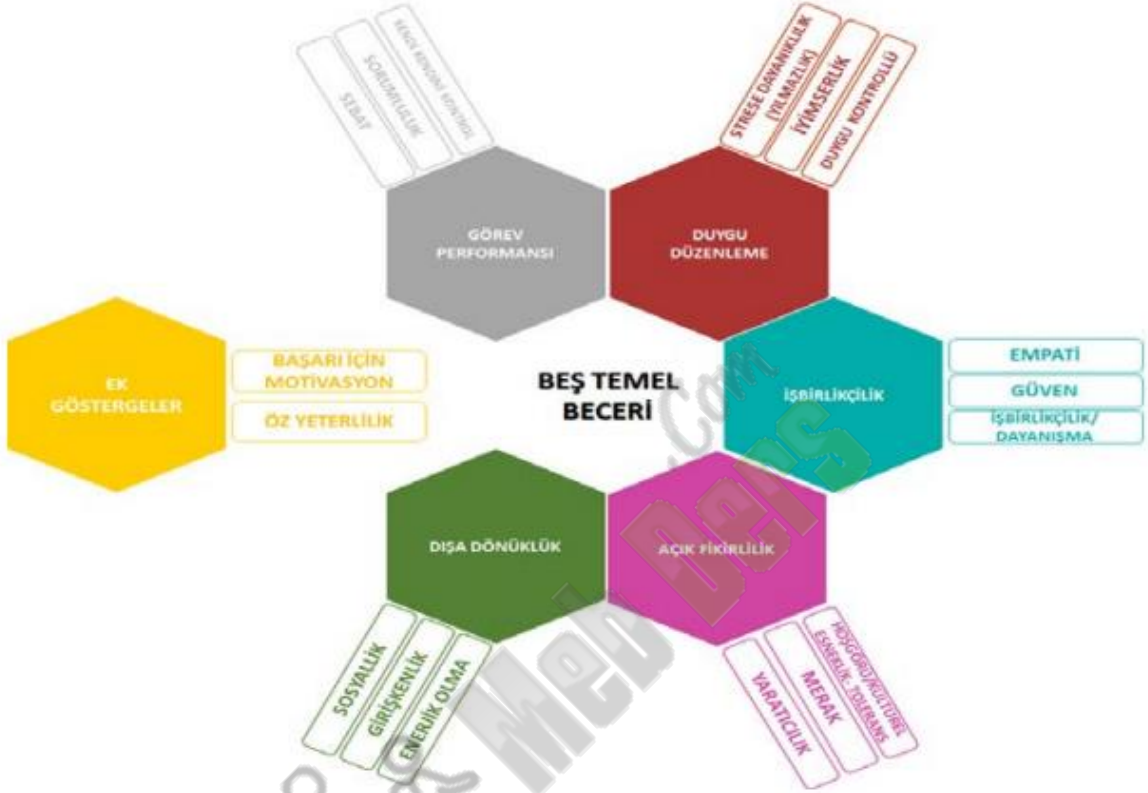

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- I (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

Sosyal Duygusal Gelişim Becerilerini Sınıflama

OECD'nin Sınıflaması (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD))

👉 5 faktörlü kişilik modelini temel alınmıştır(Big Five).

👉 Beş beceri;

- 👉 Görev performansı,
- 👉 Açık fikirlilik,
- 👉 Dışa dönüklük,
- 👉 İş birlikçilik,
- 👉 Duygu düzenleme.

👉 OECD'nin analizine göre, bunlara sahip bireylerde akademik performans artmaktadır.

👉 Ayrıca çocuklar daha mutlu bireylere dönüşmekte ve iyi bir kariyere sahip olma şansı yükselmektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

1. İş Üretkenliği/ Görev Performansı:

- 👉 Başarı için motivasyon,
- 👉 Kendi kendini kontrol edebilme,
- 👉 Sorumluluk,
- 👉 Sebat etme/ısrarcı olma.

2. Açık fikirli olma:

- 👉 Merak,
- 👉 Yaratıcılık,
- 👉 Hoşgörü/kültürel esneklik-tolerans.

3. Dışa dönük olma:

- 👉 Enerjik olma,
- 👉 Girişkenlik,
- 👉 Sosyallik.

4. İş birliği yapma:

- 👉 Empati,
- 👉 Güven,
- 👉 İş birlikçilik/dayanışma.

5. Duygu düzenleme:

- 👉 Strese dayanıklılık (yılmazlık),
- 👉 Duygu kontrolü,
- 👉 İyimserlik.

Arkadaşlar PDF'de sayfa 523'te alt beceriler birer ikişer cümle ile açıklanmış. Ancak başlıklardan tahmin edilebilir nitelikte. Bu nedenle özeti uzatmamak adına eklemedim.
byhy

Akademik, Sosyal ve Duygusal Öğrenme İçin İşbirliği (CASEL)

👉 Sosyal-duygusal öğrenme ile ilişkili beş temel beceriyi veya alanı özetleyen bir sınıflandırma oluşturmuştur.

👉 Bu sınıflandırmaya göre beceriler şu şekildedir:

1. **Öz farkındalık:** Kişinin hangi özelliklerinin farkında olduğunun ortaya çıkartılması hedeflenir.

2. **Öz yönetim:** Duygu, düşünce ve davranışlar bağlamında kişinin kendini tanıması ve kendi duygu, düşünce ve davranışını yönetmesi/düzenlemesidir.

3. **Sosyal farkındalık:** İnsan ilişkileri özelinde çevreye duyulan farkındalığı ifade eder.

4. **İlişki becerileri:** Sosyal ilişkilerde iletişim, etkin dinleme, problem çözme becerileri vb.

5. **Sorumlu karar alabilme:** Karar alırken bireyin kendisini ve çevreyi olumlu etkileyecek ve etik kurallara uyan kararlar almasıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

Öz farkındalık	•Öz yönetim	•Sosyal farkındalık	•İlişki becerileri	•Sorumlu karar alabilme
•"Aynı anda hem kitap okuyup hem de arkadaşımı dinleyemiyorum. İkisini aynı anda yapmaya kalktığımda öfkelendiğimi fark ediyorum. Bu durumu daha çok salonda kardeşim oyun oynarken kitap okumaya çalıştığımda yaşıyorum."	•"Hareketli müzik dinlediğimde çok enerjik hissediyorum. Şu anda odamı toparlamak içinse hiç enerjim yokmuş gibi hissediyorum. Belki biraz hareketli müzik dinleyerek odamı toparlayabilirim."	•"Deniz'in suratı asık, omuzları çökük. Keyfi yerinde değil gibi görünüyor."	•Bireylerin birbirlerini dinlemeleri, •İş birliği yapmaları, •Problemleri etkin dinleme ve ifade etme aracılığıyla çözmeleri, •İhtiyaç duyduğu yardımı dile getirmeleri	•Çeşitli ortamlarda bireysel davranış ve sosyal etkileşimlere dair şefkatli ve yapıcı seçimler yapabilme becerileri •Etik olmayan şekilde davranmaya zorlayan sosyal baskıya karşı direnme

👉 CASEL'e göre sosyal duygusal beceriler; gelişim ve eğitim için vazgeçilmez olan sosyal duygusal öğrenme, bütün genç ve yetişkinlerin sağlıklı kimlikler geliştirmeleri, duygularını yönetmeleri ve bireysel ve topluluğa dair hedeflerini başarmaları, başkalarıyla duygudaşlık kurup bunu göstermeleri, destekleyici ilişkiler kurup devam ettirmeleri ve sağduyulu ve şefkatli karar vermeleri için gerekli bilgi, beceri ve tutumları edinip uyguladıkları süreçtir.

★ Okullarda sosyal duygusal öğrenmeyi kullanarak olumlu okul iklimi oluşturmak ve okulun akademik başarısına katkı sağlamak için yapılması önerilen çalışmalara örnek başlıklar:

- 👉 Sosyal beceri ve empati becerisini geliştirme
- 👉 Duyguların ve duygularının farkına varma
- 👉 Duyguları yönetme
- 👉 Şiddet içeren ve saldırgan davranışları azaltma
- 👉 Merak etmeyi geliştirme
- 👉 Sorumluluk alma
- 👉 Akran eğitimi
- 👉 Girişkenlik eğitimi
- 👉 Yaşam becerilerini geliştirme
- 👉 Okul lideri olarak müdürün model olması, fırsat sunması
- 👉 Olumlu okul iklimi sağlanması
- 👉 Okul içi etkili ve olumlu iletişim
- 👉 Etkileşime dayalı bir okul ortamının oluşturulması

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 4 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

Sosyal-duygusal beceri örnekleri:

- 👉 Birinin üzgün olup olmadığını anlamak ve iyi olup olmadığını sormak
- 👉 Kendini, arkadaşları ve ebeveynlerinden farklı bir şekilde ifade etmek
- 👉 Düşüncelerinizi ve hislerinizi anlamak ve başkalarıyla ilişki kurabilmek

👉 Sosyal duygusal beceriler kişinin başka bir kişinin düşünce, duygu veya eylemlerini değerlendirmesinde önemlidir.

Benlik Saygısı ve Bireysel Farklılıklar

👉 Sizi, diğerlerinden ayıran özellikleriniz nelerdir? Bu ayırt edici nitelikler, kendi benlik tanımlarının içinde yer alır. "Kendine Değer Verme "

İnsanları birbirlerinden ayıran bazı bireysel farklılıklar:

- 👉 Yetenekleri, zekâları, ilgi alanları
- 👉 Zihinsel özellikleri
- 👉 Sosyo-ekonomik düzeyleri
- 👉 Bilgi düzeyleri
- 👉 Zayıf ve güçlü yanları
- 👉 Tavır ve değer yargıları
- 👉 Öğrenme biçimleri
- 👉 Motivasyonları
- 👉 Bakış açıları

Bireysel farklılıkların nedenleri:

👉 **Kalıtım:** Bireye anne ve babadan genetik yollarla (genotip) geçen özel yetenek ve özelliklerdir. Cinsiyet, göz rengi, zekâ kapasitesi, fiziksel özellikler, bazı kişilik özellikleridir.

👉 **Çevre:** Döllenmeden itibaren, insanın içinde yaşadığı ve etkilendiği tüm dış uyarıcılara çevre etkeni denir. Çevre doğum öncesi, esnası ve sonrası tüm durumları kapsar. Fiziksel görünüm özellikleri, zekânın kullanım oranı, dil gelişimi, yetişme tarzı, eğitim düzeyi, alışkanlıklar, tavırlar ve sosyal davranışlar, bazı kişilik ve karakter özellikleridir.

Çocukların tanınması gereken farklı yönleri:

- 👉 Zekâ ve yetenekler,
- 👉 İlgiler,
- 👉 Gereksinimler,
- 👉 Benlik kavramı,
- 👉 Öğrenme stilleri.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 5 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

★ Eğitimde Bireysel Farklılıklar:

👉 Eğitim, bireyler arasındaki farklılıklara duyarlı olabildiği ölçüde başarılı olabilir.

👉 Eğitimde benzerliklere odaklanmak ekonomiktir, kolaylıktır, farklara odaklanmak ise zor ve pahalıdır fakat insan doğasının zenginliklerine ancak bu yolla erişilebilir ve toplumda çeşitlilik bu yolla sağlanabilir.

★ Bireysel Farklılıklara Saygı Duyma:

👉 Kendisi ile ilgili olumlu duygulara sahip bir çocuğun yaşamını zenginleştirilmesi ve düzenlemesi kuşkusuz daha kolay olacaktır.

👉 Ayrıca farklılıklara saygı duyma hem sosyal ortama hem de kişisel zenginliğine olumlu katkılar sağlamaktadır.

★ Bireyin Kendisini Tanıması:

👉 **Benlik** kavramı kişinin kendisini tanıma ve değerlendirme tarzıdır.

👉 Bireyin genel benlik kavramı ile daha spesifik (sosyal ya da akademik vb.) benlik kavramı farklılaşabilir. Benlik kavramına ilişkin bu düşünceler ergenlikte farklılaşır, soyutlaşır ve daha karmaşık hâle gelir.

👉 Benlik, doğumdan itibaren gelişmeye başlar. Burada temel faktör bireyin kendisi ve çevresiyle kurduğu etkileşimdir.

👉 **Benlik saygısı** ise bireyin kendisini beğenilmeye ve sevilmeye değer görmesidir.

👉 Yetişkinlikte genellikle olumlu bir benlik algısına ulaşılır ancak gelişimin hızla ilerlediği yıllarda ebeveynler, geniş aile, akranlar ve öğretmenler tarafından çocuğun benliğine dair yerleşen algılar, çocuğa örtük şekilde aktarılır ve çocuklar aldıkları bu örtük mesajlarla da benlik saygılarını örerler.

★ Gerçek ve İdeal Benlik:

👉 Bireyin kendisiyle ilgili algıları ve başkalarının birey hakkındaki yargıları **gerçek benlik** kavramını oluştururken sahip olmayı istediği ve amaçladığı özellikler ise **ideal benliği** oluşturmaktadır.

👉 Birey, kendini tutarlı davranıyor olarak algıladığında yeterlilik, güven ve değerli olma duygularını yaşar.

👉 Kendisinin tanımladığı normlardan farklı davranan birey ise tehdit, yetersizlik, güvensizlik ve değersizlik duygularını yaşar.

👉 Benlik saygısı yalnızca akademik başarı ile ilişkili değildir.

👉 Öğretmen etkili geri bildirim, tanımlayıcı övgüler, aynalama gibi yöntemlerle çocuğun yetkinliklerini vurgulamalı, geliştirmesi gereken yönlerine dikkat çekmelidir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 6 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

👉 Benlik kavramının beğenilip beğenilmemesi benlik saygısı kavramını doğurur. Benlik saygısı, bireyin kendini değerlendirmesi sonunda ulaştığı benlik kavramının onaylanmasından doğan beğeni durumu olup kendini değerli bulup bulmadığı ya da ne derece değerli bulunduğunu ifade eden bir kavramdır.

👉 Benlik saygısı öğrenilip içselleştirilen bir süreçtir.

Düşük benlik saygısı olan bir bireyler:

- 👉 Yüksek düzeyde kaygılı
- 👉 Psikosomatik ve depresyon belirtileri gösteren
- 👉 Kendine güveni zayıf
- 👉 Diğerlerine bağımlı, utangaç
- 👉 Araştırmacı olmayan
- 👉 Daha az yaratıcı ve daha otoriter kişilerdir.

Ayrıca, benlik saygısının düşük olması, kişinin kendi durumunu gerçekçi algılamasını ve değiştirilmesi gereken şeyleri değiştirmek için harekete geçme yeteneğini olumsuz etkiler.

Benlik saygısı yüksek olanlar, düşük olanlara göre:

- 👉 Kendilerinden daha hoşnuturlar.
- 👉 Güçlü yanlarına, yeteneklerine ve olumlu özelliklerine odaklanırlar.
- 👉 Kendine güven, iyimserlik, başarıma isteğine sahiptirler.
- 👉 Zorluklardan yılmama gibi olumlu nitelikleri vardır.

Ayrıca yüksek benlik saygısı,

- 👉 Okullarda akademik başarı ile,
- 👉 İçsel kontrol, yüksek ailevi kabul,
- 👉 Olumlu kendini çekici bulma duygusu ile ilişkili bulunmuştur.

👉 Benlik saygısı gelişiminde anne babanın sağ olup olmamaları, üvey anne ya da üvey baba ile büyüme, aile yapısı, ailedeki kardeş sayısı, kaçıncı çocuk olunduğu, ailenin ekonomik durumu, anne babanın eğitim düzeyleri ve meslekleri yanı sıra sosyal, çevresel ve kültürel faktörler ile fiziksel görünüşün de rolleri vardır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 7 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

Çocuklarda benlik saygısını geliştirecek öneriler:

Duygularını doğrulamak, duygu odaklı iletişim kurmak

Kendini başkasının gözünden görmesine fırsat vermek

Başarılı olduğu alanlarda kendini denemesi için daha çok fırsat tanımak

Sorunları onun yerine çözmek

Gruba ve bireye yeteri kadar ve dengeli şekilde dönüt vermek

İfade şansı tanımak

Öğretmenin kendisine dair algısının olumlu olması, çocuğa bakış açısının çocukların yapabildikleri üzerinden bir başka deyişle çocuk merkezli olmasıdır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- I (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

1- OECD sosyal duygusal gelişim becerileri sınıflamasında hangi model temel alınmıştır?

- A) Üç faktörlü kişilik modeli
- B) Dört faktörlü kişilik modeli
- C) Beş faktörlü kişilik modeli
- D) Altı faktörlü kişilik modeli
- E) Yedi faktörlü kişilik modeli

2- Aşağıdakilerden hangisi OECD sosyal duygusal gelişim becerileri sınıflamasında yer alan temel becerilerden biri değildir?

- A) Açık fikirlilik
- B) Dışa dönüklük
- C) Duygu düzenleme
- D) Görev performansı
- E) İleri görüşlülük

3- Aşağıdakilerden hangisi OECD sosyal duygusal gelişim becerileri sınıflamasında görev performansı becerisine ait alt becerilerden biri değildir?

- A) Başarı için motivasyon
- B) İş birlikçilik/dayanışma
- C) Kendi kendini kontrol edebilme
- D) Sebatsızlık/ısrarcı olma
- E) Sorumluluk

4- Aşağıdakilerden hangisi OECD sosyal duygusal gelişim becerileri sınıflamasında duygu düzenleme becerisine ait alt becerilerden biridir?

- A) Empati
- B) Enerjik olma
- C) Girişkenlik
- D) Güven
- E) İyimserlik

5- Akademik, Sosyal ve Duygusal Öğrenme İçin İşbirliği(CASEL) tarafından sosyal-duygusal öğrenme ile ilişkili beş temel beceri sınıflaması yapılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sınıflamada yer alan temel becerilerden biri değildir?

- A) İlişki becerileri
- B) Öz farkındalık
- C) Öz yönetim
- D) Sorumlu karar verme
- E) Sosyal dayanışma

6- CASEL'e göre aşağıdaki becerilerden hangisinde kişinin hangi özelliklerinin farkında olduğunun ortaya çıkarılması hedeflenir?

- A) İlişki becerileri
- B) Öz farkındalık
- C) Öz yönetim
- D) Sorumlu karar verme
- E) Sosyal dayanışma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

7- CASEL'e göre aşağıdaki becerilerden hangisinde karar alırken bireyin kendisini ve çevreyi olumlu etkileyecek ve etik kurallara uyan kararlar alması hedeflenir?

- A) İlişki becerileri
- B) Öz farkındalık
- C) Öz yönetim
- D) Sorumlu karar verme
- E) Sosyal dayanışma

8- Azime Öğretmen o sabah öğretmenler odasına girdiğinde zümre arkadaşları olan Beyza Öğretmen'in suratının asık ve keyfinin yerinde olmadığını görmüştür.

Yukarıdaki olayda anlatılan durum CASEL tarafından yapılan sınıflandırmadaki hangi beceriye örnektir?

- A) İlişki becerileri
- B) Öz farkındalık
- C) Öz yönetim
- D) Sorumlu karar verme
- E) Sosyal farkındalık

9- Aşağıdakilerden hangisi insanları birbirlerinden ayıran bireysel farklılıklardan biri değildir?

- A) Tavrı ve değer yargıları
- B) Temel ihtiyaçları
- C) Yetenekleri
- D) Zayıf ve güçlü yanları
- E) Zihinsel özellikleri

10- Aşağıdakilerden hangisi okullarda sosyal duygusal öğrenmeyi kullanarak olumlu okul iklimi oluşturmak için yapılabilecek çalışmalardan biri değildir?

- A) Duyguları yönetme
- B) Etkileşime dayalı okul ortamının oluşturulması
- C) Girişkenlik eğitimi
- D) Mesleki eğitim verme
- E) Yaşam becerilerini geliştirme

11- Hangi seçenekte bireysel farklılık nedenleri bir arada verilmiştir?

- A) Kalıtım ve çevre
- B) Kalıtım ve kişilik
- C) Kültür ve inanış
- D) Toplum ve doğa
- E) Zekâ ve kişilik

12- Aşağıdakilerden hangisi kalıtım yoluyla bireye geçen özelliklerden biri değildir?

- A) Cinsiyet
- B) Fiziksel özellikler
- C) Göz rengi
- D) Tavrılar
- E) Zekâ kapasitesi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİK- 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)

13- Aşağıdakilerden hangisi çocukların tanınması gereken farklı yönlerinden biri değildir?

- A) Gereksinimler
- B) İlgiler
- C) Maddi durum
- D) Öğrenme stilleri
- E) Zekâ ve yetenekler

14- Aşağıdaki kavramlardan hangisi kişinin kendisini tanıma ve değerlendirme tarzı anlamına gelmektedir?

- A) Bencillik
- B) Benlik
- C) Benmerkezcilik
- D) Ego
- E) Egoizm

15- Benlik ne zamandan itibaren gelişmeye başlar?

- A) Anne karnına düşmeden itibaren
- B) Doğumdan itibaren
- C) Ergenlik döneminden itibaren
- D) İlkokuldan itibaren
- E) Okul öncesi dönemden itibaren

16- Aşağıdakilerden hangisi bireyin kendisini beğenmeye ve sevilmeye değer görmesi anlamına gelmektedir?

- A) Bencillik
- B) Benlik saygısı
- C) Benmerkezcilik
- D) Egoizm
- E) Kibir

17- Aşağıdakilerden hangisi bireyin sahip olmayı istediği ve amaçladığı özellikleri ifade eden kavramdır?

- A) Gerçek benliği
- B) Hayal benliği
- C) Hedef benliği
- D) İdeal benliği
- E) Uzak benliği

18- Aşağıdakilerden hangisi düşük benlik saygısına sahip bireylerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Araştırmacı olmayan
- B) Diğerlerine bağımlı ve utangaç
- C) Kendine güveni zayıf
- D) Yüksek düzeyde kaygılı
- E) Zorluklardan yılmama

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SOSYAL DUYG. BEC. SINIFL.-BİREYS. FAKRL. VE BENLİKİ
(Konu Özeti-II.Bölüm: 3-4-5)
(Cevap Anahtarı)

1-C 2-E 3-B 4-E 5-E 6-B 7-D 8-E 9-B 10-D 11-A 12-D 13-C 14-B
15-B 16-B 17-D 18-E

 Web Ders.Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- I (Konu Özeti-II.Bölüm: 6-7-8)

Empati

Başkasının ayakkabılarını giyerek onun gibi bakabilmek...

Empati; bir insanın, kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru anlamaktır.

Empati üçe ayrılır;

Bilişsel empati, bir kişinin nasıl düşündüğünü anlayabilme olarak tanımlanabilir. Örneğin bir arkadaşınızın, kardeşinin kendisine sormadan gardırobundan tişörtünü almasına neden kızdığını anlayabilirsiniz.

Duygusal empati ise arkadaşınızın bu durum karşısında nasıl hissettiğini anlamamanızı sağlar.

Empatik ilgi bu hissi sadece anlamanın ötesinde, aynı hisleri deneyimleyebilmenizi ve arkadaşınızın yardım istemesi durumunda elinizden geleni yapmak için hazır olmanızı sağlar.

Empatik iletişimin yedi aşamada gerçekleştiği ifade edilmektedir:

Tanımak: Empati kurulan kişinin içsel durumunu, duygularını ve düşüncelerini tanımak ya da tanımlamak empatiyle olanaklıdır.

Sözsüz iletişim unsurlarını gözlemlemek: Diğer kişinin beden duruşuna, yüz ifadelerine, ses tonu ve kullandığı sözcüklere dikkat ederek bu ifadelere anlam verebilmek gerekmektedir.

Duygulara yaklaşmak: Diğer kişinin duygularının ne olduğunu uygun ve doğru bir şekilde tanımlamak ve duygularını açıklamasına yönelik bir yaklaşımda bulunmak gerekmektedir.

Sezgileri ve tahminleri yansıtmak: Diğer kişiyle iletişim kurulduğu sırada, içinde bulunduğu psikolojik durum ve duygular hakkındaki sezgileri ve tahminleri ileterek doğru olup olmadığını değerlendirmek gerekmektedir.

Psikolojik durumu hayal etmek: Empati kuran kişinin diğer kişinin içinde bulunduğu psikolojik durumu hakkında hayal gücünü kullanarak hissetmesi gerekmektedir.

Rolüne girmek: Empati kuran kişi, diğer kişinin rolüne girerek hissettiklerini ve düşüncelerini o rol içerisinde iken nasıl olabileceği hakkında bir öngöründe bulunması gerekmektedir.

Duygu ve düşünceleri ifade etmek: Empati kuran kişi sözlü ve sözsüz ifadelerle diğer kişide "Anlaşıldım." duygusunu yaratmalıdır.

Özetle, damdan düşenin hâinden damdan düşenin anlaması gerekmemektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 6-7-8)

ONLAR- BEN -SEN:

Sen basamağında empatik tepki veren kişi gerçek anlamda empati kurmaktadır.

Dökmen bu üç temel empati basamağını kapsayacak şekilde on alt empati basamağı oluşturmuştur:

1. Senin sorunun karşısında başkaları ne düşünür? Ne hisseder? Bu basamakta empati kurmaya çalışan kişi, birtakım genellemeler yapar.

2. Eleştiri getirme: Dinleyen kişi sorununu anlatan kişiyi kendi görüşleri açısından eleştirir, yargılar.

3. Akil verme çabası: Karşıdakine akıl verir. Ona ne yapması gerektiğini söyler.

4. Teşhis koyma: Kendisine anlatılan sorun ya da sorununu anlatan kişiye teşhis koyar. "Bu durumun nedeni toplumsal baskılar ya da sen bunu kendine fazla dert ediyorsun." der.

5. Kişinin aynı sorunu kendisinin de yaşadığını ifade etmesi: Kendisine anlatılan sorunun benzerinin kendisinde de bulunduğunu söyler. "Aynı dert benim de başımda." der ve kendi derdini anlatmaya başlar.

6. Kişinin kendi duygularını ifade etmesi: Dinlediği sorun karşısında kişi, kendi duygularını sözle ya da davranışla ifade eder. Örneğin "Üzüldüm." ya da "Sevindim." der.

7. Desteklemek: Karşısındaki kişinin sözlerini tekrarlamadan, onu anladığını, onu desteklediğini belirtir.

8. Soruna eğilebilmek: Kendisine anlatılan soruna eğilir, sorunu irdeler, soruna ilişkin sorular sorar.

9. Tekrar etme: Kendisine iletilen mesajı (sorunu), gerektiğinde mesaj sahibinin kullandığı bazı sözcüklere de yer vererek özetler. Yani dinlediği mesajı kaynağına yansıtmiş olur. Bu arada dinlediği kişinin yüzeysel duygularını da yakalayarak yansıttığı bu mesaja ekler.

10. Derin duyguları anlayabilmek: Bu basamakta empati kuran kişi, kendisini empati kurduğu kişinin yerine koyarak onun açıkça ifade ettiği ya da etmediği tüm duygularını, ona eşlik eden düşüncelerini fark eder ve bu durumu ona ifade eder.

1 – onlar basamağı

2, 3, 4, 5, 6 – ben basamağı

7, 8, 9, 10 – sen basamağı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 6-7-8)

Sosyal Yaşam, İlişkiler ve Beceriler

★ Çocuklarda sosyal-duygusal gelişimin temelde beş boyutu:

- 👉 Sosyal yeterlilik
- 👉 Bağlanma (duygusal gelişimin önemi)
- 👉 Duygusal yeterlilik
- 👉 Kendi kendine algılanan yeterlilik (kişisel yetkinlik)
- 👉 Mizaç / kişilik

👉 Bu boyutlara yönelik geliştirilmesi gereken beceriler, bireyin yaşamına hem akademik hem de sosyal ve duygusal anlamda katkı sağlayacaktır.

👉 Sosyal duygusal gelişim, belirli bir gelişim alanını temsil eder. Bireylerin duyguları anlama, deneyimleme, ifade etme ve yönetme ve başkalarıyla anlamlı ilişkiler geliştirme kapasitesini kazandıkları aşamalı, bütünleştirici bir süreçtir.

👉 **Sosyal beceri**, sosyal kuralların ve ilişkilerin yaratıldığı, iletildiği ve sözlü ve sözsüz yollarla değiştirildiği başkalarıyla etkileşimi ve iletişimi kolaylaştıran bir yeterliliktir. Bu becerileri öğrenme sürecine **sosyalleşme** denir. Bu tür becerilerin eksikliği sosyal beceri eksikliğine neden olabilir.

👉 **Kişiler arası beceriler**, başkalarıyla etkili bir şekilde etkileşim kurmak için kullanılan eylemlerdir. Kişiler arası beceriler; boyun eğme, sevgiye karşı nefret, yakınlığa karşı saldırganlık ve kontrole karşı özerklik kategorileriyle ilgilidir.

👉 Olumlu kişiler arası beceriler arasında, diğerlerinin yanı sıra ikna, aktif dinleme, anlaşma ve yönetebilme yer alır.

★ Negatif Durumları Gösteren Davranışlar:

- 👉 Biriyle konuşurken aşağı bakmak
- 👉 Özensiz olmak, oturmamak ya da dik durmamak
- 👉 Üzgün veya huysuz bir yüz ifadesi sergilemek
- 👉 Çok yumuşak ve kısık bir ses kullanarak zor duyulmasını sağlamak
- 👉 Sesimin üzgün, huysuz veya ağlayan tonda çıkmasını sağlamak
- 👉 Kendim hakkında olumsuz şeyler söylemek (Örneğin, "Bunu yapamam!")
- 👉 Diğer insanlar hakkında olumsuz şeyler söylemek (Örneğin, "Patavatsız!" demek)
- 👉 Faaliyetlerim hakkında olumsuz şeyler söylemek (Örneğin, "Bunu yapmaktan nefret ediyorum.")
- 👉 Gelecek hakkında olumsuz şeyler söylemek (Örneğin, "Bu konuda hiçbir zaman iyi olamayacağım.").

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- 4 (Konu Özeti-II.Bölüm: 6-7-8)

Pozitif Durumları Gösteren Davranışlar:

- 👉 Biriyile konuşurken göz teması kurmak
- 👉 Oturmak ya da dik durmak
- 👉 Gülümsemek
- 👉 İnsanların beni duyabileceği kadar yüksek sesle net bir konuşma yapmak
- 👉 Sesimin mutlu ve kendinden emin olmasını sağlamak
- 👉 Kendim ve faaliyetlerim hakkında olumlu şeyler söylemek (Örneğin, "Dans etmeyi seviyorum.")
- 👉 Diğer insanlar hakkında olumlu şeyler söylemek (Örneğin, "Öğretmenim güzel.")
- 👉 Gelecek hakkında olumlu şeyler söylemek (Örneğin, "Gelecek haftaki seyahatin eğlenceli olacağını düşünüyorum.").

Özetle geliştirilmesi gereken sosyal beceriler:

- 👉 Paylaşım
- 👉 İş birliği
- 👉 Dinleme
- 👉 Yönergeyi takip etme
- 👉 Kişisel alana saygı
- 👉 Göz teması kurmak
- 👉 Görgü kurallarını kullanma

Sosyal Duygusal gelişim ve Okul

- 👉 Sosyal- duygusal becerilerin geliştirilmesinde okul önemli bir role sahiptir.
- 👉 Okul öncesi dönemde takdir ve minnettar bir bakış açısı geliştirmenin yetişkinliğe kadar kalıcı faydaları vardır.
- 👉 Olumlu ve kaliteli sosyal ve duygusal programların uygulandığı okullardaki genç ergenler (11-13 yaş) daha mutlu, daha iyimser, daha iyi sosyal desteğe sahip ve okullarından, ailelerinden, toplumlarından, arkadaşlarından ve kendilerinden daha memnunnlardır.
- 👉 Dahası, bu gençler (14- 19 yaş arası) hayatlarından daha memnun olur ve içinde buldukları toplumu iyileştirmek için güçlerini olumlu yönde kullanırlar.
- 👉 Daha az kıskanç, depresif ve materyalistlerdir.
- 👉 Sosyal duygusal gelişimin önemi, bireyin yaşamında diğer gelişim alanlarına sunduğu katkı açısından önemliken bireyin yaşamına, çevresine ve geleceğine katkı sunmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- 5 (Konu Özeti-II.Bölüm: 6-7-8)

👉 Sosyal duygusal beceriler, bireyin sağlıklı bir gelişim sağlaması için duygusal zekâ, duygu yönetimi/kontrolü, farkındalık, empati, sosyal ilişkileri düzenlemesi gibi becerileri içermektedir.

👉 Bütün okul yaklaşımını benimsemek önemlidir.

👉 Çocukların sosyal duygusal iyi oluşunu sağlama ve sürdürmeye yönelik bütün okul yaklaşımı; okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve diğer personelin, ebeveynlerin, bakıcıların, öğrencilerin ve daha geniş toplumun okul kültürüne abone olması ve olumlu okul iklimini desteklemek için birlikte çalışması anlamına gelir.

1. Tüm paydaşların katılımı
2. Kararlı liderlik
3. Olumlu ilişkiler
4. Sosyal duygusal öğrenme ve akademik birliktelik

★ **Sosyal Duygusal Öğrenmenin İşlevi:**

👉 Öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinde, tutumlarında, ilişkilerinde, akademik performansında ve sınıf ve okul iklimi algılarında iyileşme

👉 Öğrencilerin kaygısında, davranış problemlerinde ve madde kullanımında azalma

👉 Öğrencilerin becerilerinde, tutumlarında, toplum yanlısı davranışlarında ve akademik performansında uzun vadeli gelişmeler

👉 Bu tür okul programlarına katılan çocukların bu tür programlara katılmayan çocuklara kıyasla daha nazik, daha iş birlikçi, diğerlerini kapsayıcı, daha az saldırgan ve başkalarına zorbalık yapma olasılığı daha düşüktür.

👉 Sosyal ve duygusal öğrenme (SDÖ), eğitim ve insan gelişiminin ayrılmaz bir parçasıdır.

👉 Sosyal duygusal öğrenme, bireylerin duyguların farkına varması, hedef belirleme, empati kurmak, sorumlu kararlar almak için gerekli becerilere sahip olmak ve bunları uygulamayı kapsamaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- I (Konu Testi-II.Bölüm: 6-7-8)

1- Aşağıdakilerden hangisi bir insanın, kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru anlaması anlamına gelmektedir?

- A) Antipati
- B) Empati
- C) Megapati
- D) Sempati
- E) Telepati

2- Bir kişinin nasıl düşündüğünü anlayabilmek olarak tanımlanan empati hangisidir?

- A) Bilişsek empati
- B) Davranışsal empati
- C) Duygusal empati
- D) Empatik empati
- E) Sempatik empati

3- Bir durum karşısında karşısındaki kişinin nasıl hissettiğini anlamamızı sağlayan empati hangisidir?

- A) Bilişsek empati
- B) Davranışsal empati
- C) Duygusal empati
- D) Empatik empati
- E) Sempatik empati

4- Empatik iletişim yedi aşamada gerçekleşir.

Aşağıdakilerden hangisi bu aşamalardan biri değildir?

- A) Duygu ve düşünceleri ifade etmek
- B) Duyguları eleştirmek
- C) Psikolojik durumu hayal etmek
- D) Rolüne girmek
- E) Sezgileri ve tahminleri yansıtmak

5- Bu aşamada empati kuran kişi, diğer kişinin rolüne girerek hissettikleri ve düşünceleri hakkında öngöründe bulunur.

Yukarıdaki açıklama empatik iletişimin hangi aşamasına aittir?

- A) Duygu ve düşünceleri ifade etmek
- B) Duyguları eleştirmek
- C) Psikolojik durumu hayal etmek
- D) Rolüne girmek
- E) Sezgileri ve tahminleri yansıtmak

6- Hangi bağlamda empatik tepki veren kişi gerçek anlamda empati kurmaktadır?

- A) Ben bağlamı
- B) Biz bağlamı
- C) O bağlamı
- D) Onlar bağlamı
- E) Sen bağlamı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL- 2 (Konu Testi-II.Bölüm: 6-7-8)

7- Dökmen'in oluşturmuş olduğu empati basamaklarından hangisinde kişi, karşısındaki kişinin sözlerini tekrarlamadan onu anladığını ve onu desteklediğini belirtir?

- A) Akıl verme çabası
- B) Desteklemek
- C) Eleştiri geliştirme
- D) Soruna eğilebilmek
- E) Teşhis koymak

8- Dökmen'in oluşturmuş olduğu empati basamaklarından hangisinde kişi, kendisini empati kurduğu kişinin yerine koyarak onun açıkça ifade ettiği ya da etmediği tüm duygularını, ona eşlik eden düşüncelerini fark eder ve bu durumu ona ifade eder?

- A) Eleştiri geliştirme
- B) Derin duyguları anlayabilmek
- C) Kendi duygularını ifade etme
- D) Tekrar etme
- E) Teşhis koymak

9- Aşağıdakilerden hangisi çocuklarda sosyal-duygusal gelişimin beş temel boyutundan biri değildir?

- A) Bağlanma
- B) Duygusal yeterlilik
- C) Kendi kendine algılanan yeterlilik
- D) Sosyal yeterlilik
- E) Zekâ

10- Sosyal beceri; sosyal kuralların ve ilişkilerin yaratıldığı, iletildiği ve sözlü ve sözsüz yollarla değiştirildiği başkalarıyla etkileşimi ve iletişimi kolaylaştıran bir yeterliliktir.

Buna göre bu becerileri öğrenme sürecine ne ad verilir?

- A) Deneyim
- B) Eğitim
- C) Etkileşim
- D) İletişim
- E) Sosyalleşme

11- Aşağıdakilerden hangisi negatif durumları gösteren davranışlardan biri değildir?

- A) Biriyle konuşurken aşağıya bakmak
- B) Çok yumuşak ve kısık ses tonu
- C) Gülümsemek
- D) Özensiz olmak, oturmamak
- E) Üzgün bir yüz ifadesi sergilemek

12- Aşağıdakilerden hangisi sosyal duygusal becerilerin içerdiği becerilerden biri değildir?

- A) Empati
- B) Farkındalık
- C) Duygu yönetimi
- D) Duygusal zekâ
- E) Sempati

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

EMPATİ-İLİŞ. VE SOSY. BEC.-SOSY. DUYG. GEL. VE OKUL
(Konu Testi-II.Bölüm: 6-7-8)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-A 3-C 4-B 5-D 6-E 7-B 8-B 9-E 10-E 11-C 12-E

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - I (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Akran İletişimi, Akran Öğretimi ve Akran Zorbalığı

Akran İletişimi

“Başkaları aracılığıyla kendimiz oluruz.” (Lev Vygotsky)

Erken Çocukluk Döneminde Akran İlişkileri

Akran ilişkilerinden çok aile ilişkilerine odaklanılmaktadır.

Bu dönem akran ilişkilerinin şekillenmeye başladığı dönemdir.

Bu dönemdeki akran ilişkilerinin orta çocukluk ve ergenlik dönemindeki uyumu etkilediğini göstermektedir.

Akran ilişkilerinde önemli olan ve erken çocukluk döneminden itibaren gözlemlenebilecek bazı beceriler şunlardır:

Ortak dikkati yönetmek

Duygu düzenleme

Dürtülerin engellenmesi

Taklit etmek

Temel düzeyde sebep sonuç ilişkisi kurmak

Dil yeterliliği

Orta Çocukluk Döneminde Akran İlişkileri

Dil becerisi, zihin kuramı, öz kontrol gibi beceriler erken çocukluk dönemine göre gelişmiştir.

Bu nedenle daha karmaşık arkadaşlık ilişkileri ve grup ilişkileri kurulmaya başlanır.

Çocuk başarıya karşı küçük görülme (aşağılık) dönemindedir. Arkadaşları onun için bir referans noktasıdır.

Akranlar başarı ya da başarısızlık duygusuna sebep olabilir.

Akran öğrenmesi için uygun bir dönemdir.

Ergenlik Döneminde Akran İlişkileri

Ergen, çocukluk ve olgunluk arasında geçiş yaşamakta olan kişi olarak kabul edilir.

Ergenler bir taraftan kendilerini yetişkin sayarak tutum ve davranışlarını çevrelerindeki büyüklere göre ayarlarken diğer taraftan çocukluklarına devam ederler.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Sosyalleşme ve Ergenlik

Ergen, bu dönemde hızlı bir sosyalleşme süreci içerisinde.

Ergen, toplumda saygınlık kazanmaya ve statü sahibi olmaya gereksinim duyar.

Toplumsal uyum, geniş ölçüde bu gereksinimin karşılanmasına bağlıdır. Bu uyum ergenlik dönemindeki deneyimlerle kazanılmaktadır.

Sosyalleşme; ergenin duygu, düşünce, tutum, davranış, eylem, amaç ve beklentileri ergenin temel kişilik yapısına, ergenlik dönemine özgü psiko-sosyal özelliklerine, ergenin yaşadığı çevrenin sosyal, kültürel, ekonomik özelliklerine bağlıdır.

Sosyalleşme süreci içerisinde olan ergenlerde, her ne kadar geleneksel değerlere bağlı olsalar da modernleşmenin etkisiyle sahip oldukları birtakım kültürel öğelerde değişiklikler gözlenmektedir.

Aile, okul, toplumsal gruplar ve kitle iletişim araçları sosyalleşmeyi etkileyen önemli etmenlerdendir.

Akran grupları ergenlikten daha önce ortaya çıkmakta fakat ergenlik yılları boyunca anlamı ve yapısı değişmektedir.

Ergenlik boyunca bireylerin akranlarıyla birlikte geçirdikleri sürede ve yetişkinlere karşı akranlarının eşliğinde geçirdikleri sürede keskin bir artış vardır.

Ergenlik boyunca akran grupları, çocukluk dönemlerine göre yetişkin denetimi olmaksızın daha çok işlevde bulunurlar.

Ergenlik boyunca artan bir biçimde etkileşimde bulunan akranlar, karşı cinsiyetten arkadaşlardır.

Ergenlik daha büyük akran topluluklarının ya da geniş arkadaş gruplarının ortaya çıkışıyla belirlenir.

Genel olarak modern toplumda bütün bireylerin aynı norm dizilerini (evrensel normlar) öğrenmeleri beklenmektedir.

Aile daha az önemli bir siyasi ve ekonomik bir güç hâline geldikçe, evrensel normlar ön plana çıkmıştır.

Ergenlik Dönemi Sonrası Akran İlişkileri

Yetişkinlik Dönemi: Yakınlığa karşı yalıtılmışlık

Yaşlılık Dönemi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Akran Öğretimi

“Öğretirken, daha çok öğreniriz” (Seneca)

Akran Öğretimi Nedir?

👉 Bir öğrencinin başka bir öğrenciye, birincisinin uzman ve ikincisinin acemi olduğu bir konuda bilgi vermesidir.

👉 Belirli becerileri edinmiş olan bir öğrencinin, sınıf arkadaşlarına bilgi ve beceri edinmeleri konusunda yardım ettiği bir stratejidir.

👉 Aynı ya da farklı yaş grubundaki öğrenciler arasında olabilir.

👉 Akademik performans düzeyi yüksek olan öğrenci öğretici, akademik performans düzeyi düşük olan öğrenci öğrenen olarak görev almaktadır.

Akran Öğretiminin Başlıca Faydaları

👉 Öğrenciler için bireyselleştirilmiş öğrenme sağlar.

👉 Öğrenciler arasında doğrudan etkileşim, aktif öğrenme sağlar.

👉 Akran öğreticiler için kendi öğrenmelerini pekiştirme fırsatı verir.

👉 Akranla iletişim kurmak rahat ve açık hissetmeye olanak sağlar.

👉 Akran öğretimi mali açıdan verimli bir alternatiftir.

👉 Öğretmenlerin bir sonraki derse odaklanmak için daha fazla zamanları olur.

Akran Öğretime İlişkin 10 İpucu

1. Eğitmenlerinizin eğitimli olduğundan emin olun.
2. Bir ödül sistemi kullanın.
3. Gizliliği, olumlu pekiştirmeyi ve yeterli yanıt süresini vurgulayın.
4. Öğrenme alıştırmalarını ve buna uygun aracı seçin.
5. Grup stratejilerini kullanın.
6. Rol oynama ve modellemeyi kullanın.
7. Aktif öğrenmenin önemini vurgulayın.
8. Öğretim iskelesini öğretin.
9. Yönergeli ve yönergesiz öğretimi açıklayın.
10. Nasıl geri bildirimde bulunacağınızı açıklayın.

Ebeveynlerin Akran İlişkilerine Etkisi

Doğrudan;

👉 Çocukların akranları ile etkileşimlerinde gerekli becerileri ebeveynlerin desteği ile geliştirir.

👉 Çatışma çözümü gibi pek çok beceri günlük pratiklerde öğrenilir.

Dolaylı;

👉 Çocuğun ebeveyni ile olan ilişkisi dünyaya bakış açısını, insanlara güvenip güvenmeyeceğini etkiler (Bağlanma).

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 4 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Akran ilişkileri ile ilgili Değişkenler

a. Kişisel Faktörler

- 👉 Beceri ve güçler
- 👉 Duygu ve iyi oluş
- 👉 Kimlik
- 👉 Davranış ve sağlık

b. Çevresel Faktörler

- 👉 Aile (Aile bireyleri arasındaki ilişki, ebeveynle ilgili faktörler)
- 👉 Akran grubu (Akran grubu ile olan deneyimler)
- 👉 Okul (Bireysel okul ile ilgili faktörler, okul bağlamında deneyimler, öğretmen ile ilişki)
- 👉 İnternet ve teknoloji (Kullanım sıklığı ve eğilimleri)
- 👉 Sosyal hayat (Toplumsal bağlamda deneyimler)

c. Beceri ve Güçler

- 👉 Duygu regülasyonu
- 👉 Sosyal biliş
- 👉 Sosyal beceriler
- 👉 Duygusal zekâ

d. Duygu ve İyi Oluş

- 👉 Genel iyi oluş
- 👉 Duygu durumu

e. Kimlik

- 👉 Mizaç
- 👉 İlişkisel yönelim
- 👉 Algılanan beceriler
- 👉 Çok boyutlu öz benlik

f. Davranış ve Sağlık

- 👉 Genel klinik spektrum
- 👉 İlişkisel klinik spektrum
- 👉 Klinik olmayan rahatsızlıklar

Referans Grupları

- 👉 Ergenlerin kendileri hakkında ne hissettiklerini de etkileyebilmektedir.
- 👉 Birçok ergen, arkadaşlarından geniş arkadaş grubunun değerlerine ve amaçlarına uygun biçimde davranmak konusunda baskı hissetmektedir.
- 👉 Fakat baskının özel doğası bir arkadaş grubundan diğerine değişmektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 5 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Ergenlikte Akran Baskısı

Ergenlikte akran gruplarının ve ilişkilerinin olumlu olarak birçok işlevi olmasına rağmen ergen üzerindeki olumsuz etkileri de azımsanmayacak şekilde kendisini gösterebilmektedir.

Akran baskısı, kişinin bir şeyle ilgili istek ve fikrinin çok da önemli olmadığı ancak akranlarının istek ve fikirlerinin bir baskı aracı olarak kişi üzerinde etkili olması olarak tanımlanmaktadır.

Ergenlik dönemi ile birlikte bireyler daha önceki hayatlarından öğrendikleri normlardan, kurallardan uzaklaşabilmekte ve hatta terk edilebilmektedirler.

Akran baskısı genellikle gruba ve grup normlarına bağlılığı temel almaktadır.

Berndt ve **Ladd** akran baskısının ödül ve ceza sistemi üzerinden işlediğini belirtmektedir.

Grup normlarına uyan bireyler ödüllendirilirken uymayan bireyler çeşitli şekillerde cezalandırılmaktadırlar.

Buradaki cezalandırma gruptan dışlamak olarak görülürken ödüllendirme ise grupta kabul görme ve söz sahibi olma şeklinde görülebilmektedir.

Bazen akran gruplarının etkileri okul yaşantısı için belirleyici bir faktör olabilmektedir.

Gençler çoğu zaman akran grubunun içinde bir kimlik ve statü kazanabilmek için akran grubuna boyun eğdiğinde akran baskısına direnç göstermesi zor olabilir.

Bu durumda okullarda gençler öğretmen otoritesine başkaldırmak, grup kurallarına uymak, okulu asmak gibi davranışlarda bulunabilir.

Çünkü akranlarından farklı olmak onlar için bir dışlanma ve utanç kaynağıdır.

Akran Baskısının Olumsuz Çıktıları

Akran baskısının etkilerinin olumsuz olduğu durumlarda ergenin pek çok davranış ve tutumu bundan olumsuz etkilenmekte ve bu durum ergenlerde bir dizi olumsuz/ riskli davranışın görülmesine sebep olabilmektedir:

Riskli davranışlar olarak nitelenebilecek alkol, sigara, uyuşturucu, intihar, okul terki, çeteleşme, zorbalık ve daha birçok olumsuz davranışların bazı ergenler tarafından benimsendiği görülmektedir.

Ergenler, bunları çevrelerindeki diğer akran gruplarına da bulaştırmakta ve direnç gösteren akranlarına ise baskı ve zorbaca davranışlar uygulayabilmektedir.

Kiran-Esen'e göre, ergenlerde akran baskısı arttıkça risk alma davranışlarının da artış gösterdiği gözlemlenmektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 6 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Akran Zorbalığı

Akran Zorbalığı Nedir?

👉 Tanımı ile ilgili araştırmalar arasında farklılıklar olsa da üzerinde ortak kaniya varılmış bazı noktalar mevcuttur:

👉 İstenmeyen olumsuz davranışlar;

👉 Tekrarlanabilir.

👉 Tekrarlanma potansiyeli olabilir.

👉 Güç dengesizliği

👉 İstenererek yapılması

👉 Zarar verme amacı taşınması

Akran Zorbalığının Türleri

👉 Fiziksel

👉 Sözel

👉 Sosyal (ilişkisel)

👉 Siber

👉 Psikolojik

Zorbalığa İlişkin Verilere Nereden Ulaşılabılır?

Sağlıkla ilişkili davranışları ve çıktılarını ölçen okul temelli anketler:

Global School-based Student Health Survey (GSHS)

👉 Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2003 yılından bu yana her 3-5 yılda bir gerçekleştirilmektedir.

Health Behaviour in School-aged Children Study (HBSC)

👉 HBSC Consortium tarafından 1983 yılından bu yana her 4 yılda bir gerçekleştirilmektedir.

Öğrenme çıktılarına ölçen okul temelli anketler:

Estudio Regional Comparativo y Explicativo (ERCE; Regional Comparative and Explanatory Study)

👉 Latin Amerika Eğitim Kalitesini Ölçme Laboratuvarı (LLECE/UNESCO) tarafından 2006'da ilki gerçekleştirilmiştir. 2006, 2013 ve 2019'da yapılmıştır.

Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS)

👉 International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) tarafından, 2001'den bu yana her 5 yılda bir gerçekleştirilmektedir.

Programme for International Students Assessment (PISA)

👉 OECD tarafından 2015'ten bu yana her 3 yılda bir yapılmaktadır.

Trends in Mathematics and Science Study (TIMMS)

👉 IEA tarafından, 1999 yılından bu yana her 4 yılda bir gerçekleştirilmektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 7 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

Popülasyon temelli anketler:

Demographics and Health Survey (DHS)

👉 UNICEF, UNFPA, DSÖ, UNAIDS, USAID olmak üzere uluslararası kuruluşların katkıları ile gerçekleştirilen bir taramadır.

Violence Against Children Survey (VACS)

👉 CDC, UNICEF ve Together for Girls iş birliğinde gerçekleştirilmektedir.

★ **Zorbalık Nerelerde Görülür?**

👉 Okul (%43)

👉 Sınıf (%42)

👉 Kantin (%27)

👉 Okul bahçesi (%22)

👉 Dijital araçlar aracılığıyla (%15)

👉 Okul tuvaleti veya soyunma odası (%12)

👉 Okul otobüsü (%8)

★ **Pandemi ile birlikte şekil değiştiren zorbalık: Siber zorbalık.**

★ **Akran Zorbalığının Etkileri**

👉 Psikolojik Etkileri

👉 Depresyon

👉 Anksiyete

👉 Davranış problemleri

👉 İntihar girişiminde bulunma riski

👉 Düşük yaşam doyumu

👉 Fiziksel Etkiler

👉 Baş ağrısı

👉 Karın ağrısı

👉 Uyku problemleri

★ **Akran Zorbalığında 30 Gün Etkisi:** Yalnızlık hissi, endişeden kaynaklı olarak uyuyamama, ciddi olarak intihara kalkışma düşüncesi, tütün kullanımı, alkol kullanımı ve erken dönemde cinsel birliktelik oranları son 30 günde akran zorbalığına uğrayan bireylerde, uğramayanlara kıyasla daha yüksektir.

★ **Eğitime İlişkin Etkiler**

👉 Düşük okul aidiyeti

👉 Yüksek devamsızlık oranları

👉 Okula gelmekte isteksizlik

👉 Düşük akademik başarı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 8 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-II)

👉 **Akran Zorbalığının Bitmeyeceğine Dair İnanç:** Akran zorbalığına uğramış olan çocukların %41'i zorbalığın tekrar yaşanacağını düşünmektedir.

👉 **Akran Zorbalığını Yalnızca Gözlemlemenin Etkisi:** Akran zorbalığında zorba/kurban rolünde olmayıp gözlemci (şahit) olmak da ruh sağlığına yönelik riskler teşkil etmektedir.

👉 **Akran Zorbalığını Anlamak İçin Beyni İncelemek:** Öfkeli ve korkulu yüz ifadelerine karşı Amigdala aktivitesi akran zorbalığı ve mağduriyeti ile ilişkili bulunmuştur.

★ **Akran Zorbalığına Yönelik Çözüm Önerileri**

a) Öğretmenlerin Yapabilecekleri

👉 Dinlemek

👉 Müdahale ettikten sonra zorbalığın bitip bitmediğini kontrol etme

👉 Başa çıkmaya yönelik tavsiyeler verme

b) Öğretmenlerin Yapmaması Gerekenler

👉 Problemlerini kendi başlarına çözmeleri gerektiğini söylemeleri

👉 Farklı davransaydı zorbalığın olmayacağını söylemesi

👉 Zorbalığı görmezden gelmesi gerektiğini söylemesi

c) Arkadaşların Yapabilecekleri

👉 Zaman geçirmek

👉 Konuşmak

👉 Ortamdan uzaklaşmasına yardım etmek

👉 Aramak

👉 Tavsiye vermek

👉 Dinlemek

👉 Paylaşması konusunda cesaretlendirmek

★ **Çözüm Önerileri**

👉 Çocukların haklarını korumak ve okulda şiddet ve zorbalığı önlemek ve müdahale etmek amacıyla politikaların ve mevzuatın yürürlükte olmasını sağlamak

👉 Öğretmenlerin konu ile ilgili eğitilmesi ve desteklenmesi

👉 Öğrencilerin konu ile ilgili farkındalıklarının artırılması

👉 Yalnızca öğretmenlerin değil, okulun ve toplumun diğer bileşenlerinin de çözüme dâhil edilmesi

👉 Çocuğun üstün yararı temel alınarak oluşturulmuş etkili bir şikâyet ve geri bildirim mekanizmasının olması

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - 9 (Konu Özeti-II.Bölüm: 9-10-11)

- 👉 Akran zorbalığına ilişkin güvenilir ve ayrıntılı verilerin olması, kanıt temelli müdahale programları
- 👉 Kanıt temelli önceleme programlarının okullardaki zorbalığı %25'e kadar düşürdüğü tespit edilmiştir.
- 👉 Çözüm sürecinde çocuk katılımının önemi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. - I (Konu Testi-II.Bölüm: 9-10-II)

1- Aşağıdaki dönemlerden hangisinde akran ilişkileri şekillenmeye başlar?

- A) Erken çocukluk dönemi
- B) Orta çocukluk dönemi
- C) Ergenlik dönemi
- D) Yetişkinlik dönemi
- E) Yaşlılık dönemi

2- Aşağıdakilerden hangisi erken çocukluk döneminden itibaren gözlemlenebilen ve akran ilişkilerinde önemli olan becerilerden biri değildir?

- A) Dil yeteneği
- B) Duygu düzenleme
- C) Karmaşık akran ilişkileri
- D) Ortak dikkati yönetmek
- E) Taklit etmek

3- Çocuğun başarıya karşı küçük görülme döneminde olduğu, akran öğrenmesi için uygun olan dönem hangisidir?

- A) Erken çocukluk dönemi
- B) Orta çocukluk dönemi
- C) Ergenlik dönemi
- D) Yetişkinlik dönemi
- E) Yaşlılık dönemi

4- Aşağıdaki dönemlerden hangisinde birey hızlı bir sosyalleşme süreci içerisindedir ve toplumda saygınlık kazanmaya ve statü sahibi olmaya gereksinim duyar?

- A) Erken çocukluk dönemi
- B) Orta çocukluk dönemi
- C) Ergenlik dönemi
- D) Yetişkinlik dönemi
- E) Yaşlılık dönemi

5- Bir öğrencinin başka bir öğrenciye, birincisinin uzman ve ikincisinin ace mi olduğu bir konuda bilgi vermesi olarak tanımlanan öğretim yöntemi hangisidir?

- A) Akran dayanışması
- B) Akran öğretimi
- C) Rehber öğretimi
- D) Öğrenci koçluğu
- E) Öğrenci öğretimi

6- Aşağıdakilerden hangisi akran öğretiminin faydalarından biri değildir?

- A) Akran öğrenciler için kendi öğrenmelerini pekiştirme fırsatı verir.
- B) Aktif öğrenme sağlar.
- C) Bireyselleştirilmiş öğrenme sağlar.
- D) Mali açıdan verimsizdir.
- E) Öğretmenin bir sonraki derse odaklanması için daha fazla zamanı olur.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT. -2 (Konu Testi-II.Bölüm: 9-10-11)

7- Akran ilişkileri ile ilgili aşağıdaki değişkenlerden hangisi çevresel faktörlerdendir?

- A) Beceri ve güçler
- B) Çok boyutlu öz benlik
- C) Duygusal zekâ
- D) İnternet ve teknoloji
- E) Mizaç

8- Kişinin bir şeyle ilgili istek ve fikrinin çok da önemli olmadığı ancak akranlarının istek ve fikirlerinin bir baskı aracı olarak kişi üzerinde etkili olması olarak tanımlanan kavram hangisidir?

- A) Akran baskısı
- B) Akran dayanışması
- C) Akran etkisi
- D) Akran motivasyonu
- E) Akran zorbalığı

9- Akran baskısı ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Genellikle gruba ve grup normlarına bağlılığı temel alır.
- B) Grup normlarına uyan birey ödüllendirilir.
- C) Grup normlarına uymayan birey cezalandırılır.
- D) Ödüllendirme grupta kabul görme ve söz sahibi olma şeklindedir.
- E) Cezalandırma sözlü veya fiziksel şiddet şeklinde olmaktadır.

10- Aşağıdakilerden hangisi akran zorbalığının türlerinden biri değildir?

- A) Fiziksel zorbalık
- B) Psikolojik zorbalık
- C) Siber zorbalık
- D) Sayısal zorbalık
- E) Sözel zorbalık

11- Pandemi ile birlikte şekil değiştiren zorbalık türü hangisidir?

- A) Fiziksel zorbalık
- B) Psikolojik zorbalık
- C) Siber zorbalık
- D) Sayısal zorbalık
- E) Sözel zorbalık

12- Akran zorbalığının psikolojik ve fiziksel etkileri bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi akran zorbalığının fiziksel etkilerinden biridir?

- A) Anksiyete
- B) Baş ağrısı
- C) Davranış problemleri
- D) Düşük yaşam doyumu
- E) İntihar girişiminde bulunma riski

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

AKRAN İLİŞK.-ERGENLİKTE AKRAN İLİŞK. AKRN. ÖĞRT.
(Konu Testi-II.Bölüm: 9-10-II)
(Cevap Anahtarı)

1-A 2-C 3-B 4-C 5-B 6-C 7-D 8-A 9-E 10-D 11-C 12-B

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - I (Konu Özeti-II.Bölüm: 12-13)

Sosyal Duygusal Gelişim ve Okuldaki Sorun Davranışların İlişkisi

👉 Araştırmalar, çocukların sergilediği birçok problem davranışın temelinde sosyal becerilerdeki sınırlılıklar ya da yetersizlikler olduğunu ortaya koymaktadır.

👉 Çocukluk döneminde sosyal-duygusal gelişiminde yetersizlik gösteren bireylerin, yetişkinlik döneminde hem içselleştirilmiş hem de dışsallaştırılmış problem davranışlar sergileme olasılıklarının daha fazla olduğu vurgulanmaktadır.

👉 Çocuk ve ergenlerdeki problemlerli davranışlar, içselleştirme ve dışsallaştırma problemleri olarak ayrılabilir.

👉 Dışsallaştırma davranışları, olumsuz duyguların öfke, saldırganlık şeklinde direkt olarak ötekilere yöneltilmesi olarak tanımlanabilir. Kişilerin self regülasyon becerisinin yeterince gelişmemiş olması ile ilişkilendirilir.

👉 İçselleştirme davranışlarında da bunun tersine olumsuz duygular direkt olarak kişinin kendisine yönelir ve endişe, geri çekilme, korku, kaygı ile ilişkilidir.

👉 Sosyal ve duygusal beceriler, öğrencilerin madde kullanımı, şiddete eğilimli davranış gösterme, okul terki gibi riskli durumlarla karşılaştıklarında koruyucu bir işlev görmektedir.

👉 Sorumluluk bilinci, empati ve duygularını düzenleme becerileri gibi çeşitli beceriler öğrencileri bu tür riskli durumlardan uzak tutmak açısından önleyici bir role bürünmektedir.

👉 Araştırmalar, güçlü sosyal ve duygusal becerilere sahip gençlerin daha yüksek akademik performansa ve daha iyi kariyer fırsatlarına sahip olma olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

👉 Şiddet veya suç işleme eğilimleri daha düşük, mutlu olma olasılıkları daha yüksek ve genellikle toplumda aktif üyeler olmaya daha istekli olmaktadırlar.

👉 Sosyal ve duygusal beceriler açısından düşük seviyede olan öğrencilerin antisosyal davranışlarda bulunma, öğrenme güçlüğü yaşama ve okulu bırakma olasılıkları daha yüksektir.

👉 Bu durum, eğitimde eşitlik açısından önemli bir sorunu işaret etmektedir ve mevcut dezavantajları artırma potansiyeline sahiptir.

Sosyal Duygusal Gelişim ve Öğretmen

👉 Öğretmenliğin giderek daha ilişkisel ve duygusal bileşenlere sahip bir meslek hâline geldiği ifade edilmektedir.

👉 Öğrenmenin bilişsel yanı kadar duygusal boyutunun önem kazandığı ve buna paralel olarak öğretmenlerin öğrenme ortamlarındaki duygu odaklı iletişimlerinin dikkat çektiği bilinmektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 12-13)

👉 Özellikle Covid-19 pandemisi süresince, sosyal duygusal öğretim stratejileri öğretim programının önemli bir bileşeni hâline gelmiştir.

👉 Bu nedenle; sosyal duygusal öğrenme ile ilişkili beceriler öğretmenlere sunulan mesleki gelişim fırsatları arasında yer almalıdır.

👉 Öğretmenler ayrıca model olma ve duygu koçluğu yoluyla da çocuklarda sosyal duygusal becerilerin öğrenilmesine destek olabilecektir.

★ Öğretmenin doğrudan etkisi

👉 Müfredat ve etkinlik odaklı sosyal ve duygusal beceri öğretimi

👉 Sınıf içi etkileşimler

★ Öğretmenin dolaylı etkisi

👉 Doğal öğretim

👉 Model olma

👉 Duygu koçluğu

★ Öğrenme Ortamı ve Öğretim Programı

👉 Sosyal duygusal öğrenme ile ilişkili kazanımlar

👉 Sosyal duygusal öğretim stratejilerinin kullanımı

👉 Öğrenme ortamının etkileşime ve çocuğun özerkliğine izin verecek şekilde düzenlenmesi

👉 Sınıf yönetiminde piramit model yaklaşımı

👉 Sosyal duygusal becerilere model olma

Piramit Modeli

👉 Küçük çocukların sosyal ve duygusal gelişimini desteklemeyi ve problem davranışlarını önlemeyi amaçlayan bilimsel dayanaklı bir modeldir.

👉 Uygulamaların üç aşamalı (dört farklı düzey) bir şekilde sunulmasını öngören kavramsal bir çerçeve sunmaktadır.

👉 Evrensel destek aşaması, ikincil önleme aşaması ve üçüncül müdahale aşaması olmak üzere birbirini takip eden üç aşama ile evrensel destek aşamasından önce etkili iş gücünü oluşturmaya yönelik birincil düzey de dâhil olmak üzere dört farklı düzeyden oluşmaktadır.

👉 **Birinci düzeyi**, etkili iş gücünü oluşturmaya yönelik

👉 **İkinci düzeyi**, destekleyici ilişkilere ve yüksek kaliteli çevresel destekler

👉 **Üçüncü düzeyi**, hedeflenen sosyal-duygusal destek

👉 **Dördüncü düzeyi**, yoğun müdahalelerin gerçekleştirildiği bireyselleştirilmiş müdahalelerden oluşan destek ve stratejiler

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 12-13)

★ Piramit Modelinde yer alan önleyici stratejiler, problem davranışların ortaya çıkma olasılıklarıyla ilgili üç varsayıma dayanmaktadır. Buna göre;

☞ Çocukların gelişimsel özelliklerine uygun materyal ve etkinlik belirlenmediğinde,

☞ Çocuklar eğitim ortamı ve etkinliklerde ne yapacaklarını bilmediklerinde ve öğretmenin davranış beklentilerini anlamadıklarında,

☞ Gelişimsel açıdan uygun ve etkili iletişim becerilerine sahip olmadıklarında

daha sık davranış problemleri sergiledikleri düşünülmektedir.

★ Piramitte yer alan aşamalar genelden özele doğru “Evrensel Destek, İkincil Önleme ve Üçüncül Müdahale” aşamalarıdır.

1. Piramit Modelinin birinci düzeyi etkili iş gücünün oluşturulmasını hedeflemektedir. Güçlü etkili iş gücü, aynı zamanda modelin diğer aşamalarındaki düzeylere temel oluşturmaktadır. Etkili iş gücü temelinde bütün çocukları kapsayan Piramit Modelinin birincil evrensel destek aşaması, destekleyici ilişkiler ve yüksek kaliteli çevresel desteklerden oluşmaktadır.

2. Modelin ikinci düzeyi olan ikincil önleme aşaması, hedeflenen sosyal-duygusal destekler ve öğretim stratejilerinden oluşmaktadır. İkincil önleme aşaması, açık bir şekilde sosyal becerilerin doğrudan öğretimine gereksinim duyan ve birincil evrensel destek aşamasındaki düzenlemelere ve müdahalelere rağmen, sosyal-duygusal gelişimi yetersiz olan ve problem davranışları devam eden çocukları hedef almaktadır.

3. Üçüncül müdahale aşamasında ise ciddi düzeyde davranış problemleri ve sosyal beceri yetersizliği olan çocuklar için olumlu davranış destekli bireyselleştirilmiş yoğun müdahaleler söz konusudur.

☞ **Evrensel destek aşaması**, bu aşama sadece sosyal-duygusal gelişiminde sınırlılıklar olan ve problem davranış sergileyen çocukları değil, tüm çocukları kapsayacak uygulamaları içermektedir.

☞ Bu aşama, (a) destekleyici ilişkiler ve (b) yüksek kaliteli çevresel destek olmak üzere iki düzeyden oluşmaktadır.

☞ Güven temelli ilişkiler, çocukların çevrelerindeki kişilerin davranışlarını anlamalarına, nasıl tepki vereceklerini öğrenmelerine ve kendi davranışlarının çevreyi nasıl etkilediğini anlamalarına fırsat vermektedir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - 4 (Konu Özeti-II.Bölüm: 12-13)

👉 Öğretmenler sınıflarındaki çocuklarla olumlu ilişkiler kurmak için jest, seçenek sunma, beklentisinin ne olduğunu açık bir şekilde belirtme, olumlu davranışları pekiştirme ve teşvik etme gibi çeşitli stratejiler kullanmaktadır.

👉 Çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla uyarıcı, teşvik edici, katılımlarını arttırıcı, yüksek kaliteli ve destekleyici ortamlar gerekmektedir.

★ Sınıf Kuralları ve Katılım

👉 Öğrenme Piramidinin üçüncül müdahale aşaması, problem davranışların ortaya çıkmasını azaltmaya yönelik önleyici stratejilerin birlikte kullanımı ile problem davranışların ortadan kaldırılması (iyileştirici) için bireyselleştirilmiş yoğun müdahaleleri gerektirmektedir.

👉 Bu bağlamda, çocuk için çocuk ile etkileşim hâlinde olan birden fazla uzmanın katılımı ile olumlu davranış destek planları geliştirilebilir.

★ Okulda Sosyal Duygusal Öğrenmeyi Destekleyen Yaklaşımlar

👉 Okulda sosyal duygusal öğrenmeyi destekleyen üç yaklaşım vardır:

👉 Bütün Okul Yaklaşımı,

👉 Duygu Koçluğu Modeli,

👉 Hayata Dair Mükemmel Beceriler Programı.

Bütün Okul Yaklaşımı: Çocukların sosyal duygusal iyi oluşluğunu sağlama ve sürdürmeye yönelik bütün okul yaklaşımı; okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve diğer personelin, ebeveynlerin, bakıcıların, öğrencilerin ve daha geniş toplumun okul kültürüne abone olması ve olumlu okul iklimini desteklemek için birlikte çalışması anlamına gelir.

Duygu Koçluğu: Duyguları dikkate almak ve davranışların arkasındaki motivasyonu, ihtiyacı anlamak için bir çerçeve sunar. Öğretmenin kendi duygularını dikkate alması ve bu sayede çocuğunu anlaması için bir araçtır. Çocukların davranış sorunlarını azaltma ve önlemede etkili bir yöntemdir. 5 adımdan oluşmaktadır:

1. Duygunun farkında olma
2. Bir soru ile netleştirmek
3. Çocuğun duygusunu doğrulama ve yansıtma
4. Çocuğa, duygusunu anlaması ve ifade etmesi için fırsat tanıma
5. Problem çözmesini destekleme

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - 5 (Konu Özeti-II.Bölüm: 12-13)

★ **Shonkoff'a** göre duygu koçluğu, öğrenme, çevre ve deneyim arasında güçlü ortak bağlar kurulmasını tanımlayan bir yaklaşımdır. Tüm okul personelinin duygu koçluğu konusunda eğitim aldığı koşulda;

- ☞ Okul genelinde çocukların duygularına dair bir farkındalık geliştigi,
- ☞ Çocukların yoğun duyguları ve zorlayıcı davranışlarını yönetebilme konusunda öğretmenlerin daha önleyici yaklaşımlar sergiledikleri,
- ☞ Öğrencilerin duygusal ve akademik yetkinliklerinin desteklendiği vurgulanmaktadır.

★ **Duygu Koçu Öğretmen Ne Yapabilir?**

☞ **Siegel'in modeli 4 basamaktan oluşmaktadır:**

1. Şimdi (Present): Çocukla orada ve o anda kalmak
2. Tutum (Attitude): Dikkati karşı tarafın iç deneyimine/tutum ve davranışa odaklayabilmek
3. Yansıtma/Aynalama (Resonance): Çocuğu aynalama-empatinin temeli
4. Güven (Trust): Çocuğun bize güven duyması

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - I (Konu Testi-II.Bölüm: 12-13)

1- Aşağıdakilerden hangisi olumsuz duyguların öfke, saldırganlık şeklinde direkt olarak ötekilere yöneltilmesi olarak tanımlanmaktadır?

- A) Aynalama davranışları
- B) Dışsallaştırma davranışları
- C) İçselleştirme davranışları
- D) Yansıtma davranışları
- E) Yöneltilme davranışları

2- Aşağıdakilerden hangisi güçlü sosyal ve duygusal becerilere sahip gençlerde gözlemlenen durumlardan biri değildir?

- A) Akademik performansları daha yüksektir.
- B) Mutlu olma olasılıkları daha yüksektir.
- C) Okulu bırakma olasılıkları daha yüksektir.
- D) Şiddet ve suç işleme eğilimleri daha düşüktür.
- E) Toplumda aktif üyeler olmaya daha isteklidirler.

3- Aşağıdakilerden hangisi ile birlikte sosyal duygusal öğretim stratejileri öğretim programının önemli bir bileşeni hâline gelmiştir?

- A) Birinci Dünya Savaşı
- B) Covid-19 pandemi süreci
- C) Matbaanın bulunması
- D) Sanayi Devrimi
- E) Yazının icadı

4- Küçük çocukların sosyal ve duygusal gelişimini desteklemeyi ve problem davranışlarını önlemeyi amaçlayan bilimsel dayanaklı model hangisidir?

- A) Bütün Okul Yaklaşımı
- B) Duygu Koçluğu
- C) Evrensel Destek Modeli
- D) Piramit Modeli
- E) Yoğun Müdahale Modeli

5- Piramit Modeli'nin uygulama aşamaları ile ilgili verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Birinci düzey, etkili iş gücünü oluşturmaya yöneliktir.
- B) İkinci düzeyde destekleyici ilişkiler ve yüksek kaliteli çevresel destekler yer alır.
- C) Üçüncü düzeyde hedeflenen sosyal-duygusal destek yer alır.
- D) Dördüncü düzeyde yoğun müdahalelerin gerçekleştirildiği bireyselleştirilmiş müdahalelerden oluşan destek ve stratejiler yer alır.
- E) Beşinci düzeyde evrensel değerlere yönelik destekler yer alır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ - 2 (Konu Testi-II.Bölüm: 12-13)

6- Piramit Modeli'nin hangi aşaması tüm çocukları kapsayacak uygulamaları içermektedir?

- A) Etkili iş gücü oluşturma aşaması
- B) Evrensel destek aşaması
- C) Destekleyici ilişkiler aşaması
- D) Hedeflenen sosyal-duygusal destek aşaması
- E) Yoğun müdahale aşaması

7- Öğretmenlerin sınıflarındaki çocuklarla olumlu ilişkiler kurmak için kullanabilecekleri çeşitli stratejiler vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu stratejilerden biri değildir?

- A) Beklentiyi açıkça belirtme
- B) Jest yapma
- C) Olumlu davranışları pekiştirme
- D) Olumsuz davranışları cezalandırma
- E) Seçenek sunma

8- Öğrenme piramidinin hangi aşamasında çocuk için çocuk ile etkileşim hâlden olan birden fazla uzman katılımı ile olumlu davranış destek planları geliştirilebilir?

- A) Birincil etki aşaması
- B) İkincil destek aşaması
- C) Üçüncül müdahale aşaması
- D) Dördüncül strateji aşaması
- E) Beşincil değer aşaması

9- Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve diğer personelin, ebeveynlerin, bakkıların, öğrencilerin ve daha geniş toplumun okul kültürüne abone olması ve olumlu okul iklimini desteklemek için birlikte çalışması anlamına gelen yaklaşım hangisidir?

- A) Bütün Okul Yaklaşımı
- B) Duygu Koçluğu
- C) Evrensel Destek Modeli
- D) Piramit Modeli
- E) Yoğun Müdahale Modeli

10- Duyguları dikkate almak ve davranışların arasındaki motivasyonu, ihtiyacı anlamak için bir çerçeve sunan duygu koçluğu 5 adımdan oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi bu adımlardan biri değildir?

- A) Bir soru ile netleştirmek
- B) Çocuğa, duygusunu anlaması ve ifade etmesi için fırsat tanıma
- C) Çocuğun duygusunu doğrulama ve yansıtma
- D) Duyguyu görmezden gelme
- E) Problem çözmesini destekleme

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

SORUN DAVRANIŞLAR-SOSY. DUYG. GEL. ÖĞRT. ROLÜ
(Konu Testi-II.Bölüm: 12-13)
(Cevap Anahtarı)

1-B 2-C 3-B 4-D 5-E 6-B 7-D 8-C 9-A 10-D

Web Ders .Com

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- I (Konu Özeti-II.Bölüm: 14-15)

Sosyal Duygusal Gelişim ve Akademik Başarı

- 👉 Okula uyum sağlayabilmek önemli bir sosyal duygusal beceridir.
- 👉 Okulda başarılı bir öğrenci olmak için yapılması gerekenler üzerinden değerlendirilebilir.

👉 Bir öğrencinin başarılı olabilmesi için okul kurallarına uyum göstermesi, kendisinden beklenenleri anlayabilmesi, akranları ile etkileşim kurabilmesi ve gerektiğinde iş birliği yapabilmesi, karşılaştığı güçlükleri aşabilmesi için dirençli olması (yılmazlık göstermesi) ve okul hayatı ile okul dışı hayatını dengeleyebilmesi gerekmektedir.

👉 Sosyal-duygusal gelişim bilişsel gelişimi destekler: Görevlerde ısrar etme, yeni yaklaşımlar deneme ve aksiliklerle başa çıkma konuları akademik becerileri destekleyen önemli başlıklardır.

Sosyal-duygusal gelişim bilişsel gelişimi destekler.

👉 Yaşam boyu beceri gelişimi:

👉 OECD anketlerine bakıldığında da

- 👉 Uluslararası Erken Öğrenme ve Çocuk İyi Oluşu Çalışması,
- 👉 Sosyal ve Duygusal Beceriler Üzerine Çalışma (SSES),
- 👉 Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) ve SSES,
- 👉 Yetişkin Yeterliliklerinin Uluslararası Değerlendirmesi (PIAAC)

Yaşam boyu beceri gelişimi: OECD anketlerine genel bir bakış

Uluslararası Erken Öğrenme ve Çocuk İyi Oluşu Çalışması (IELS)
5 yaşında

Sosyal ve Duygusal Beceriler Üzerine Çalışma (SSES)
10 Yaşında

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Ve SSES
15 yaşında

Yetişkin Yeterliliklerinin Uluslararası Değerlendirmesi (PIAAC)
16-65 yaşında

Bilişsel yetenekler:

- Okuryazarlık
- Aritmetik

Karma bilişsel ve sosyal ve duygusal beceriler

- Zihinsel Esneklik
- Engellenme
- Çalışan Bellek

Sosyal ve duygusal beceriler

- Empati
- Güven
- Toplum yanlısı sosyal beceriler
- Yıkıcı olmayan davranış

- Kritik Düşünce
- Yaratıcılık
- Üst-Biliş

- Görev Performansı
- Duygusal Düzenleme
- İş birliği
- Açık fikirlilik
- Başkalarıyla etkileşim kurmak

- Okuma
- Matematik
- Bilim
- İşbirlikçi problem çözme
- Küresel yeterlilik
- Üst-Biliş
- Yaratıcı düşünme

- 5 alan/etki alanı (SSES)
- Öz yeterlilik (PISA)
- Gelişim odaklı zihin/ gelişim zihniyeti (PISA)
- Hedef yönelimi (PISA)

- Okuryazarlık
- Aritmetik
- Problem Çözme
- Uyarlanabilir Problem Çözme
- Meta-Biliş Stratejileri

- Dürüstlük
- Açık Fikirlilik
- Öz Yeterlilik
- Başkalarıyla İlişkiler

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- 2 (Konu Özeti-II.Bölüm: 14-15)

👉 Özellikle, genel iyi oluş hâli, yaşam memnuniyeti, fiziksel ve zihinsel sağlık, eğitimsel başarı ve kazanım, istihdam, gelir, sosyo-ekonomik durum, vatandaşlık başlıkları dikkate değer olmaktadır.

👉 Başarılı bir öğrenci olmak için akademik becerilere sahip olmak ancak kısmen anlamlı olmakta, akademik beceriler sosyal ve duygusal becerilerle desteklenmedikçe öğrencinin bütüncül bir gelişim göstermesi zorlaşmaktadır.

👉 Erken sosyal-duygusal beceriler uzun vadeli sonuçları etkiler.

👉 Bebeklik ve erken çocukluk dönemindeki sosyal-duygusal gelişimin, yaşam boyunca iyi bir zihinsel sağlık ve esenlik için temel oluşturduğu düşünülmektedir.

👉 Öz düzenleme, motivasyon ve kişiler arası beceriler gibi sosyal-duygusal özellikler, okulda ve iş yerinde başarıda büyük rol oynar.

★ Sosyal duygusal beceriler öğrenmeyi ve akademik becerileri nasıl etkiliyor?

👉 Öğrenmeye engel olabilecek davranışları azaltır.

👉 Öğrenci-öğretmen-eğitimci ilişkisini güçlendirir.

👉 Yürütücü işlevleri destekler.

👉 Yaşayarak öğrenmeyi destekler.

👉 Konuların daha iyi anlaşılmasını destekler.

👉 OECD tarafından yayınlanan raporda sosyal ve duygusal becerilerde dengeli gelişim sağlamış çocuk yetiştirmek 21. yüzyılın önemli gereksinimleri arasında gösterilmiştir. **Sosyal-duygusal gelişim, bilişsel becerilerle ilişkilidir.**

👉 **McCollow ve Hoffman**, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerinde bir gecikme yaşandığında bu gecikmeden tüm bilişsel becerilerin de olumsuz etkilendiğini belirtmiştir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- 3 (Konu Özeti-II.Bölüm: 14-15)

👉 Ayrıca sosyal ve duygusal becerilerin yetersizliği durumunda öğrenmelerin kalıcı olması da güçleşmektedir.

Ülkeler, erken çocukluğa odaklanan ülkeler arası bir çalışmayı kavramsallaştırdı

👉 Sosyal ve duygusal beceriler, çocukların öz güven, güven ve empati kapasitelerinin yanı sıra dil becerileri ile de ilişkilidir.

👉 Sosyal ve duygusal becerilerin gelişmiş olması; akademik, duygusal ve sosyal gelişimin bütüncül bir göstergesidir.

Sosyal Duygusal gelişim ve Ailenin Rolü

👉 Aile, çocuğun gelişiminde en temel bileşendir.

👉 Çocuklar ilk beş yıllarında dört ana gelişim alanında hızla büyür ve gelişirler. Bu alanlar motor (fiziksel), iletişim ve dil, bilişsel, sosyal ve duygusaldır.

👉 Sosyal ve duygusal gelişim, çocukların kim olduklarını, ne hissettiklerini ve başkalarıyla etkileşime girerken ne beklentileri gerektiğini nasıl anlamaya başladıkları anlamına gelir. Şunları yapabilmenin gelişimidir:

👉 Olumlu ilişkiler kurun ve sürdürün.

👉 Duyguları deneyimleyin, yönetin ve ifade edin.

👉 Çevreyi keşfedin ve etkileşim kurun.

👉 Olumlu sosyal ve duygusal gelişim önemlidir.

👉 Bu gelişim, çocuğun kendine güvenini, empatisini, anamlı ve kalıcı arkadaşlıklar ve ortaklıklar geliştirme yeteneğini ve etrafındakiler için önem ve değer duygusunu etkiler.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- 4 (Konu Özeti-II.Bölüm: 14-15)

👉 Ebeveynler ve çocuğa bakan kişiler, çocukları için en tutarlı ilişkileri sundukları için sosyal/duygusal gelişimde en büyük rolü oynarlar.

👉 Ailedeki bireylerin birbirleriyle ilişkisi bu becerilerin kazandırılmasında model olmaktadır.

★ Morris, Silk, Steinberg, Myers, Robinson, aile bağlamının duyguların düzenlenmesinde üç önemli şekilde etkilediğini tartışmaktadır:

👉 İlk olarak, çocuklar duygu düzenlemeyi gözlem yoluyla öğrenirler.

👉 İkincisi, duyguların sosyalleşmesiyle ilgili özel ebeveynlik uygulamaları ve davranışları duygu düzenlemeyi etkiler.

👉 Üçüncüsü, duygu düzenleme bağlanma ilişkisinin kalitesi, ebeveynlik stilleri, aile ifadesi ve evlilik ilişkisinin duygusal kalitesinde yansıtıldığı gibi, ailenin duygusal ikliminden etkilenir.

👉 Okul ile birlikte hareket etmek ise çok önemlidir.

★ Çocuğunuzun sosyal ve duygusal gelişimini beslemek için, çocuğunuzun yaşına bağlı olarak her gün aşağıdaki gibi kaliteli etkileşimlerde bulunmanız önemlidir:

👉 Sevecen ve besleyici olun: Bebeğiniz, yürümeye başlayan çocuk ve çocuğunuza sarılın, onu rahatlatın, onunla konuşun ve ona şarkı söyleyin.

👉 “cee eee” gibi oyunlar oynayarak bebeğinizin “al-ver” ilişkilerinde sevinç yaşamasına yardımcı olun.

👉 Yeni yürümeye başlayan çocuğunuza duyarlı bakım sağlayın ve uygulamalı yardım sağlamaya devam ederken yeni beceriler geliştirmesine izin verin.

👉 Çocuğunuzun gelişen becerilerini destekleyin, ona yardım edin ancak daha uzun sürse veya dağınık olsa bile her şeyi çocuğunuz için yapmayın.

👉 Sıra alma, dinleme ve çatışmayı çözme gibi sosyal ve duygusal becerileri öğretin.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- I
(Konu Testi-II.Bölüm: 14-15)

1- Aşağıdakilerden hangisi bir öğrencinin başarılı olabilmesi için yapması gerekenlerden biri değildir?

- A) Akranları ile etkileşim kurabilmesi
- B) Akranlarıyla iş birliği yapabilmesi
- C) Güçlükleri aşabilmesi için dirençli olması
- D) Okul hayatı ile okul dışı hayatını birbirinden ayrı tutabilmesi
- E) Okul kurallarına uyum göstermesi

- 2- I. Aksiliklerle başa çıkma
II. Görevlerde ısrar etme
III. Yeni yaklaşımlar deneme
IV. Zamana ayak uydurabilme

Yukarıdakilerden hangileri akademik becerileri destekleyen sosyal-duygusal gelişim bileşenleridir?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) II ve III
- D) II, III ve IV
- E) III ve IV

3- Aşağıdakilerden hangisi OECD anketlerinde ele alınan bilişsel yeteneklerden biri değildir?

- A) Aritmetik
- B) Bilim
- C) Okuryazarlık
- D) Problem çözme
- E) Yaratıcı düşünme

4- Aşağıdakilerden hangisi OECD anketlerinde ele alınan sosyal ve duygusal becerilerden biri değildir?

- A) Duygusal düzenleme
- B) Empati
- C) Matematik
- D) Öz yeterlilik
- E) Yıkıcı olmayan davranış

5- Başarılı bir öğrenci olmak için akademik becerilere sahip olmak ancak kısmen anlamlı olmakta, akademik beceriler ..... desteklenmedikçe öğrencinin bütüncül bir gelişim göstermesi zorlaşmaktadır.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere hangisi gelmelidir?

- A) bilişsel becerilerle
- B) duygusal becerilerle
- C) sosyal becerilerle
- D) sosyal ve duygusal becerilerle
- E) temel yaşam becerileriyle

6- Hangi dönemdeki sosyal-duygusal gelişim, yaşam boyunca iyi bir zihinsel sağlık ve esneklik için temel oluşturmaktadır?

- A) Bebeklik ve erken çocukluk
- B) Erken çocukluk
- C) Erken çocukluk ve ergenlik
- D) Ergenlik ve yetişkinlik
- E) Yetişkinlik

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- 2
(Konu Testi-II.Bölüm: 14-15)

7- Sosyal-duygusal beceriler öğrenmeyi ve akademik becerileri etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu etkilerden biri değildir?

- A) Konuların daha iyi anlaşılmasını destekler.
- B) Öğrenci-öğretmen-eğitimci ilişkisini güçlendirir.
- C) Öğrenmeye engel olabilecek davranışları artırır.
- D) Yaşayarak öğrenmeyi destekler.
- E) Yürütücü işlevleri destekler.

8- Çocuğun gelişiminde en temel bileşen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aile
- B) Akranlar
- C) Çevre
- D) Medya
- E) Okul

9- Çocuklar ilk beş yıllarında dört ana gelişim alanında hızla büyür ve gelişirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu alanlardan biri değildir?

- A) Bilişsel gelişim
- B) İletişim ve dil gelişimi
- C) Motor(Fiziksel) gelişim
- D) Sosyal ve duygusal gelişim
- E) Sezgisel gelişim

10- Morris ve diğerlerine göre çocuklar duyguyu düzenlemeyi ilk olarak nasıl öğrenirler?

- A) Deneyimleyerek
- B) Doğuştan gelir
- C) Ebeveynlerinin telkinleriyle
- D) Gözlem yoluyla
- E) Yaparak yaşayarak

11- Çocuğun sosyal ve duygusal gelişimini beslemek için, ebeveynlerin çocuk ile kaliteli etkileşimde bulunmaları son derece önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu bağlamda kurulabilecek etkileşimlerden biri değildir?

- A) 'cee eee' gibi oyunlarla 'al-ver' ilişkilerinde sevinç yaşamasına yardımcı olunmalı
- B) Çocuğun gelişen becerileri desteklenmeli, ona yardım edilmeli ancak her şey çocuk için yapılmamalı
- C) Sevecen ve besleyici olunmalı
- D) Sıra alma, dinleme ve çatışma çözme gibi sosyal ve duygusal beceriler ileriki dönemlere bırakılmalı
- E) Yeni yürümeye başlayan çocuğa duyarlı bakım ve uygulamalı yardım sağlanmalı

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL İÇİNDE SOSY. DUYG. GEL. - SOSY. DUYG. GEL. AİLE R.- I
(Konu Testi-II.Bölüm: 14-15)
(Cevap Anahtarı)

1-D 2-B 3-E 4-C 5-D 6-A 7-C 8-A 9-E 10-D 11-D

 Web Ders.Com

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama